ВИПУСК № 2, БЕРЕЗЕНЬ 2024

UAExperts

Соціально-правовий дискурс

«Менторство для лідерів: європейська інтеграція та відновлення України»
Ольга Стефанішина, Віцепрем'єр-міністерка з європейської та євроатлантичної інтеграції України

Сім тез щодо лідерства від **Євгена Кудрявця**, Першого заступника Міністра освіти і науки України

Remarks by **Massimo Diana**, UNFPA Representative in Ukraine

ЗРОБИ КРОК. ЧУЙНІСТЬ ПЕРЕМАГАЄ НАСИЛЬСТВО

ЦЕНТРИ ДОПОМОГИ ВРЯТОВАНИМ В УКРАЇНІ

Квітка ріпаку - символ підтримки постраждалих від СНПК. Висловлює солідарність та підтримку, привертає увагу суспільства, спонукає не замовчувати проблему.

ЕШЧА НАТО Офіс Віцепрем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України
UNFPA
Посольство Великої Британії в Україні
Belgium partner in development
Austrian Development Cooperation
Швеція Sverige
USAID від американського народу
Менторство для лідерів | Європейська інтеграція та відновлення України
UAExperts
Response and Prevention

«UA Experts: Соціально-правовий дискурс»

Ідентифікатор медіа – R30-01226 згідно з Реєстром суб'єктів у сфері медіа (Ухвалено рішенням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 31.08.2023 № 796).

Засновник Громадська організація
"Союз експертів по боротьбі з корупцією" (UA Experts)

Головний редактор: Сергій Ніжинський
Редактор: Оксана Ушакова
Головний дизайнер: Юлія Ніжинська
Верстка: Юлія Урсул
Літературний редактор: Оксана Хомяк

Періодичність виходу: щоквартально

Адреса редакції: 01001, м. Київ, вул. Трьохсвятительська, 11В

Тираж: 7 000 примірників
Друк: Типографія "Вістка"

Адреса для листування: info@ua-experts.org

В номері:

Ольга Стефанішина, Віцепрем'єр-міністерка з європейської та євроатлантичної інтеграції України «Майбутнє відновлення України та її успішна інтеграція до Євросоюзу»

Remarks by **Massimo Diana**, UNFPA Representative in Ukraine

«Надання допомоги постраждалим від торгівлі людьми та СНПК»: розмова з **Василем Луциком**, головою Нацсоцслужби

Інтерв'ю з **Мариною Хондою**, заступницею голови КМДА. «Робота з постраждалими від СНПК потребує комплексного підходу»

ФОРУМ «Економічне наснаження вразливих жінок задля подолання ґендерно зумовленого насильства та відбудови України»

ПРОГРАМА «Менторство для лідерів: європейська інтеграція та відновлення України"

Сергій Ніжинський, голова ГО «UA Experts» «Лідер – це той, хто створює мости, бачить горизонти, розуміє траєкторію понять і може дати посили для інших»

Сім тез щодо лідерства від **Євгена Кудрявця**, Першого заступника Міністра освіти і науки України

Ольга Шпакович, доктор юридичних наук «Лідерство – основа прогресивного успіху для України»

Новини

ФОРУМ

Громадська організація «UA Experts» долучилася до участі у Міжнародній платформі «Відновлення прав постраждалих від СНПК: елемент миру та світової безпеки»

Представники Уряду, Парламенту, громадських та гуманітарних організацій, міжнародні партнери, які об'єдналися задля допомоги постраждалим від сексуального насильства, пов'язаного з військовим конфліктом (СНПК), відновлення їх прав та забезпечення виплати репарацій.
«Ми не можемо скасувати біль, якого вже завдав агресор. Але можемо бути для цього болю знеболювальним» - зазначила перша леді Олена Зеленська у своєму виступі.
В межах заходу Віцепрем'єр-міністерка з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Ольга Стефанішина презентувала перший в Україні проєкт, який стосується невідкладних проміжних репарацій для постраждалих від сексуального насильства під час війни.

СПІВПРАЦЯ

Національна соціальна сервісна служба України (Нацсоцслужба) та «UA Experts» підписали Меморандум про взаєморозуміння та активну співпрацю

Сторони консолідуватимуть зусилля, спрямовані на надання технічної експертної підтримки діяльності органів влади та соціальних сервісів.
Довідково: Нацсоцслужба — центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, захисту прав дітей, здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та за дотриманням прав дітей.

СПІВПРАЦЯ

Ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка Володимир Бугров та Голова «UA Experts» Сергій Ніжинський підписали Меморандум про співробітництво

Меморандум передбачає не лише розробку напрацювань з удосконалення нормативно-правових актів із СНПК, що вже розпочалася минулого року, але й програми менторства для лідерів з формування молодих лідерів-випускників та потенційних державних службовців.
Програми допомагатимуть в євроінтеграційному курсі України під патронатом Офісу Віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України та формуватимуть нове покоління фахівців для країни.

Новини

СНПК

З початку повномасштабної військової агресії РФ прокурори зафіксували 274 факти СНПК

Серед них чоловіки – 97, жінки – 177, з них неповнолітні – 13, з яких 12 дівчат та 1 хлопець (інший вид сексуального насильства, не пов'язаний зі зґвалтуванням).

Громадський сектор відіграє важливу роль у відновленні прав постраждалих від СНПК, а менторство лідерів у цій тематиці є важливим сегментом співпраці у майбутньому.
Україна вивчає досвід багатьох різних військових конфліктів, де питання відновлення прав постраждалих висвітлювалось по-різному, де Україна повинна використовувати максимально практичні рішення для адресної допомоги постраждалим вже зараз!
Саме ці питання обговорила команда «UA Experts» зі спеціальною представницею Генерального секретаря НАТО у справах жінок, миру і безпеки пані Ірен Фелін під час Міжнародної платформи щодо відновлення прав постраждалих від СНПК.

СПІВПРАЦЯ

Дипломатична академія України розпочала співпрацю з ГО «UA Experts»

Майбутні проєкти сторін будуть спрямовані на розвиток професійної компетентності працівників дипломатичної служби України та організацію спільних заходів для підвищення рівня правової поінформованості дипломатів і держслужбовців.
«Підписання Угоди про співпрацю з Дипломатичною академією є важливим кроком на шляху промоції України на національному та державному рівнях, проведення менторських та освітніх заходів для державних службовців та дипломатичного корпусу, з метою протидії дезінформації та захисту прав постраждалих від війни з РФ», - переконаний Сергій Ніжинський, голова ГО «UA Experts».

ДОКУМЕНТ

Пам'ятка для працівників правоохоронних органів та суду щодо розслідування та судового розгляду злочинів сексуального насильства пов'язаного з конфліктом (СНПК)

28 та 29 лютого 2024 року відбулося обговорення Пам'ятки для працівників правоохоронних органів та суду щодо розслідування та судового розгляду злочинів сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК).
Обговорення організовано «UA Experts» за підтримки Офісу Віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України, UNFPA Ukraine, у партнерстві з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка та Асоціацією правників України.
В обговоренні взяли участь представники наукового та експертного середовища, судової гілки влади, правоохоронних органів, поліцейські, слідчі та прокурори, які розслідують випадки СНПК, адвокати та інші фахівці в галузі права.
Голова ГО «UA Experts» Сергій Ніжинський наголосив на важливості впровадження міжнародних протоколів розслідування в Україні.
Як зазначила суддя Касаційного кримінального суду в складі Верховного Суду Надія Стефанів, Пам'ятка є важливим інструментом підтримки при розслідуванні та судовому розгляді злочинів СНПК, оскільки саме від правильності фіксування доказів та судового розгляду в національних судах залежить подальший розгляд і винесення вироків Міжнародним кримінальним судом (МКС).
На обговоренні слідчі та прокурори, які розслідують випадки СНПК, наводили обставини, які підлягають доказуванню в даній категорії злочинів.
Головна національна координаторка ГО «UA Experts» Сніжана Кущ також порушила питання підслідності справ та суб'єкта відповідальності за злочини СНПК.
Наскрізною темою обговорення були також особливості кримінально-правової кваліфікації злочинів СНПК за національним та міжнародним кримінальним правом.
Адвокати та правозахисники, які долучилися до обговорення, наголосили, що питання відшкодування шкоди є важливим елементом надання правової допомоги потерпілим.

Новини

НОВІ МОЖЛИВОСТІ

Платформа забезпечення ґендерного мейнстримінгу та інклюзії у відновленні

12 лютого 2024 року відбулось установче засідання робочої групи «Платформи забезпечення ґендерного мейнстримінгу та інклюзії у відновленні» під головуванням Віцепрем'єр-міністерки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Ольги Стефанішиної та за участю голови ГО «UA Experts» Сергія Ніжинського.

Під час засідання представники міністерств, Парламенту та інших органів влади, міжнародних та громадських організацій обговорили цілі та завдання на шляху ґендерно відповідального та інклюзивного відновлення України, а також окреслили проблемні питання та наступні кроки.

Ольга Стефанішина відзначила високий рівень політичної готовності усіх державних органів, міжнародних партнерів та представників громадянського суспільства до спільної роботи у цьому напрямку.

«Ми вже проробили значну роботу у сфері забезпечення ґендерної рівності. Проте у часи щоденної боротьби з ворогом, а також повоєнного відновлення та у контексті процесу вступу України до ЄС, маємо чимало нових завдань та пріоритетів, – зазначила Ольга Стефанішина. – Сьогодні важливо скоординуватись та визначити основні напрями нашої подальшої спільної роботи».

Вона підкреслила, що для комплексного відновлення має бути виконана фундаментальна робота із застосуванням інклюзивного ґендерно орієнтованого підходу у всі процеси, що відбуваються у державі.

Серед ключових пріоритетів:

- посилення ефективності координації між державними органами, міжнародними організаціями, фондами та структурами щодо забезпечення ґендерного мейнстримінгу та інклюзії у відновленні;
- підготовка законодавчих пропозицій щодо забезпечення ґендерної рівності та інклюзії під час реалізації плану відновлення України;
- забезпечення ґендерної рівності та інклюзії у відновленні тощо, зокрема, шляхом збору статистичної інформації.

«Нам важливо забезпечити динамічну роботу Платформи, яка дозволить знаходити та усувати прогалини та бар'єри, щоб кожний та кожна відчували себе у безпеці, мали всі можливості для розвитку та участі у політичному й суспільному житті», – наголосила віцепрем'єр-міністерка.

Окремо Віцепрем'єр-міністерка акцентувала увагу на важливості напрацювання комплексного бачення щодо створення можливостей для повернення українських громадян з-за кордону.

Зі свого боку, заступник міністра економіки Тетяна Бережна зауважила, що розвиток людського капіталу – це один з важливих напрямів Уряду в межах програми Ukraine Facility. Зокрема, йдеться про розбудову безпечного та інклюзивного освітнього середовища для доступу до якісної освіти, розвиток професійно-технічної освіти, подолання ґендерних дисбалансів на ринку праці, трансформацію тощо. Окремо йшлося про важливість реалізації Стратегії подолання ґендерного розриву в оплаті праці до 2030 року.

Урядова уповноважена з питань ґендерної політики Катерина Левченко підкреслила важливість пріоритизації ґендерно орієнтованого відновлення України на міжнародних майданчиках, зокрема, майбутньої 68-ї сесії Комісії ООН зі становища жінок.

Радниця Президента України з питань безбар'єрності Тетяна Ломакіна повідомила присутніх про реалізацію Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні і підкреслила важливість синхронізації спільних зусиль в контексті інклюзивного розвитку на рівні громад.

Також під час засідання було погоджено регламент роботи Платформи й порядок доєднання до неї.

Квітка ріпаку – символ підтримки жертв СНПК

RESPONSE AND PREVENTION

Висловлює солідарність та підтримку, привертає увагу суспільства, спонукає не замовчувати проблему.

Люди, які постраждали від СНПК, по різному переживають свій біль. Деякі жертви СНПК нагадують розпущену квітку на суцвітті, вони знайшли в собі сили та сміливість поділитися своїм болем та досвідом. Закрита квітка, натомість, символізує людину, яка боїться відкритися та обговорити свої проблеми з оточуючими, через страх розголосу та осуду.

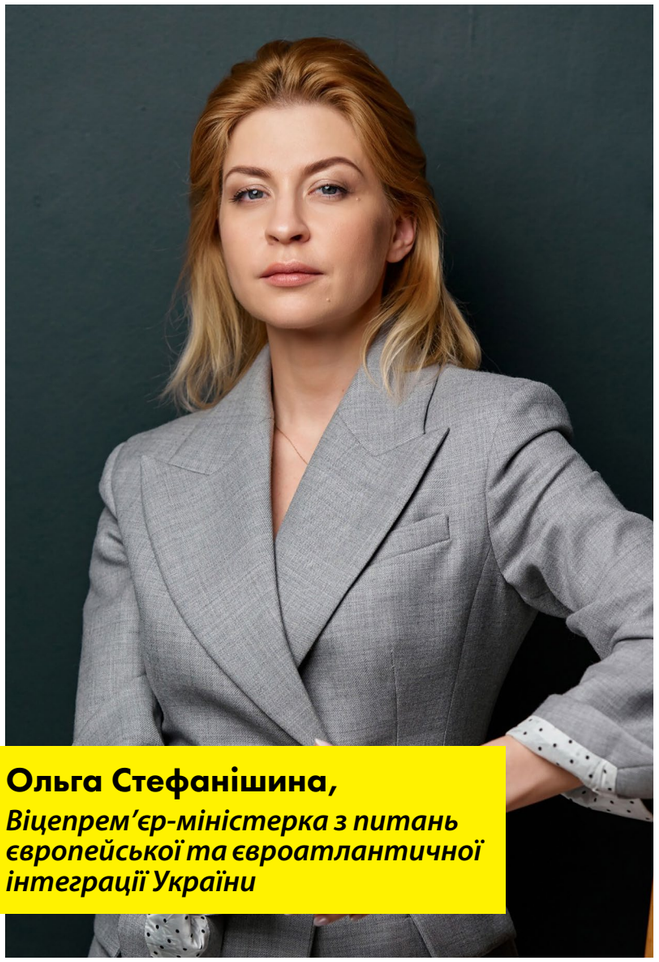
Цей образ показує важливість розуміння, підтримки та сприяння відкритому діалогу та взаєморозумінню у справі допомоги та підтримки жертв СНПК.

Визначення символу допомагає усім бажаючим (правозахисникам, соціальним працівникам, волонтерам) завуальовано приєднатись до кола людей, що підтримують потерпілих від СНПК та об'єднати спільноту для привернення уваги до надання допомоги таким людям, не замовчувати у суспільстві.

Майбутнє відновлення України та її успішна інтеграція до Євросоюзу

«Майбутнє відновлення України та її успішна інтеграція до Євросоюзу потребує лідерів нового часу – компетентних, мотивованих та відкритих до нових ідей. Саме з цією метою започаткувалася програма «Менторство для лідерів».
Сьогодні як ніколи важливо акумулювати потужну спільноту активістів та експертів, які стануть ключовими рушіями змін в переговорному процесі нашого вступу до ЄС та відновленні України згідно з найкращими європейськими стандартами та практиками»

Ольга Стефанішина,
Віцепрем'єр-міністерка з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України

Ґендерна рівність: підсумки року

Урядова комісія під головуванням Ольги Стефанішиної підбила підсумки року в сфері ґендерної рівності та узгодила подальші кроки

21 грудня відбулось 11-те засідання Комісії з питань координації взаємодії органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків під головуванням Віцепрем'єр-міністерки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Ольги Стефанішиної.

Під час засідання представники Офісу Генерального прокурора, міністерств та інших органів влади, міжнародних та громадських організацій підсумували річні результати роботи у сфері ґендерної рівності, зокрема запобігання та протидії домашньому й сексуальному насильству в умовах війни. Також визначили подальші кроки на початок наступного року у сфері ґендерної рівності.

Ольга Стефанішина нагадала, що минулого тижня відбулася знакова подія для України: лідери держав ЄС ухвалили рішення про початок перемовин про вступ для України. Вона підкреслила, що на шляху до членства перед державою стоїть фундаментальне завдання з адаптації національного законодавства до права ЄС.

«Ні в рекомендаціях Єврокомісії для України, отриманих зі статусом кандидата, ні у Звіті щодо розширення, блок питань щодо ґендерної рівності не підсвічувався як проблемний. І така оцінка Єврокомісії – визнання правильності нашого руху, на рівні з державами ЄС», – зазначила урядовиця.

Окремо віцепрем'єрка поінформувала про підтримку постраждалих від різного роду насильства. Так на сьогодні відкрито 11 Центрів допомоги врятованим, які за час свого існування надали комплексну підтримку близько 27 тисячам громадян. Урядовиця зокрема закцентувала на важливості введення в законодавчу площину поняття сексуального насильства та відповідальності за цей злочин.

Генеральний прокурор Андрій Костін, зі свого боку, поінформував про проведення першого в історії ґендерного аудиту органів прокуратури. Амбітною метою є розробка ґендерної стратегії з відповідним планом дій. У контексті злочинів росіян в Україні, він зауважив, що наразі удосконалено систему спеціалізації прокурорів передусім у злочинах, пов'язаних з сексуальним насильством. Наразі прокуратурою зафіксовано 257 випадків такого насильства.

Міністр соціальної політики Оксана Жолнович проінформувала про роботу спеціалізованих служб підтримки, зокрема наголосила, що завдяки державній субвенції у 2023 році вдалося збільшити кількість таких служб. Так, наразі у країні функціонує 875 служб, у

тому числі 83 у прифронтових регіонах. Вона також підкреслила, що хоч дані по домашньому насильству не надто переважають довоєнні показники, у співвідношенні до загальної кількості населення на території країни цей показник значно зріс. Протягом 2023 року отримано майже 270 тисяч звернень з приводу домашнього насильства. Водночас вона підкреслила, що за рік показник охопленості постраждалих послугами спеціалізованих служб зріс на 15% і становить 30%.

Зі свого боку заступник міністра внутрішніх справ Богдан Драп'ятий повідомив, що протягом цього року додатково створено 10 мобільних груп з реагування на випадки домашнього насильства. Так, загалом наразі функціонує 62 мобільні групи. Також він підкреслив важливість розроблених законопроектів, які уже схвалені Парламентом у першому читанні, зокрема щодо застосування обмежувальних заходів протидії домашньому насильству та про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення у зв'язку з ратифікацією Стамбульської конвенції.

Заступниця Міністра економіки Тетяна Бережна підкреслила важливість ухваленої Урядом Національної стратегії подолання ґендерного розриву в оплаті праці до 2030 року та, зокрема, повідомила про плани міністерства економіки з реалізації комунікаційної кампанії «Звісно зможеш», а також вдосконалення трудового законодавства для збільшення економічної активності жінок і підвищення рівня їхньої конкурентоспроможності на ринку праці.

Окремо йшлося про відновлення держави. В цьому контексті було наголошено на важливості якісної взаємодії ключових стейкхолдерів та дотриманні топ-пріоритетів держави з урахування потреб вразливих груп громадян та надання можливості кожному та кожній реалізувати свій потенціал, зокрема у відновленні інфраструктури, економіки. З такою метою цьогоріч розпочала роботу «Платформа забезпечення ґендерного мейнстримінгу та інклюзії у відновленні».

Участь у засіданні також взяли: Урядова уповноважена з питань ґендерної політики Катерина Левченко, Уповноважений ВРУ з прав людини Дмитро Лубінець, заступник міністра у справах ветеранів з питань європейської інтеграції Оксана Сивак, заступник Міністра оборони Наталія Калмикова, заступник Міністра розвитку громад, територій та інфраструктури Юрій Васьков, Представниця ООН Жінки в Україні Сабін Фрейзер Гюнеш, заступник Представника Фонду ООН в галузі народонаселення (UNFPA) в Україні Мустафа Ельканзі та інші.

Remarks by Massimo Diana, UNFPA Representative in Ukraine

International Conference on the Restoration of the Rights of Survivors of Conflict-Related Sexual Violence: An Element of Peace & World Security

Kyiv, Ukraine

As we conclude today's significant gathering, and rather than focusing on what we do as an agency, I would like us to go back to the very point that this is about: the survivors. This is about their rights, about their circumstances, about their tragedies.

What has really moved me today during our conversations was the courage of the people, the survivors, who came forward, highlighting not only the extent of the challenges they are confronted with but also the resilience and strength of these survivors, who are at the core of the issue that we are discussing today.

I cannot go forward without thanking and honouring the leadership of the Government of Ukraine, who is taking a very serious approach to the matter, and we also witnessed this morning by the panels and the speakers. This demonstrates the commitment to tackling not only conflict-related sexual violence but gender-based violence more broadly. It is also important to demonstrate a proactive approach to coordination, as you are indicating, in order to ensure that we are all working with the rights and needs of the survivors at the centre of anything that we do. Without this coordination, and managing such a vast level of challenges, we will not be able to move the agenda forward.

The stories of survivors are all unique and very personal. There is not one story that captures them all. Each individual has their own very meaningful story for themselves. And we need to make sure that this is also reflected in how we respond. There is no universal remedy. The response must be tailored and respectful to the needs of the survivors. We need to recognize that this approach requires a long-term, very multifaceted and complex type of strategy that honor survivors' individual journeys towards recovery and justice. And I want to underline justice and recovery. It is not only about justice.

We need to remember that their narratives are rich with pain, but also they sketch the path forward for us.

Massimo Diana,
UNFPA Representative in Ukraine

In addressing conflict-related sexual violence, we benefit from the collaboration across the UN agencies. As you heard earlier this morning from Pramila Patten [United Nations Special Representative on Sexual Violence in Conflict] and also the UN Resident Coordinator Denise Brown, we have a number of UN agencies working together. At the UN, we bring, as a common team, a diversity of capacity and expertise. And we want to put this expertise at the service of the survivors. This also enhances and enables us to provide a nuanced approach because different agencies can tackle the different dimensions and needs of the survivors. The survivors, however, must remain at the very centre of what we do.

The road ahead is very long. The first time we were involved in this unfortunate subject matter was over 30 years ago in the former Yugoslavia, when the concept of rape was defined as a method of warfare in violation of human rights.

re will be many obstacles, there will be many challenges, and many pitfalls and even some mistakes that we make along the way. But by working together, we can, over the next few years, with a committed approach, ensure that we maintain this collective resolve for a future where dignity and rights are respected for all.

I also want to take this opportunity to talk to our donors, as at the end of the day all these efforts come at a cost. And it cannot be borne exclusively by the Government of Ukraine and the generosity of the civil society and other important actors. The donors need to be able to trust the Government's leadership, trust the Government's coordination, and enable a network, that we all represent in this group, to be able to support this.

But let's also leave today's meeting not only with the grim reality of the conflict that we are facing but also with the reinvigoration of a hope, the hope that the courage of survivors fuels us with, that gives us a clear future. And with our dedication, we can actually make sure that we will live in a world free of sexual violence. And that this heinous, the most heinous crime, is actually eradicated from any action of humankind, and forever.

Caption: UNFPA Representative in Ukraine, Massimo Diana, during an international conference on the rights of survivors of conflict-related sexual violence, in Kyiv, on 4 March 2024
Photo: © UN / Saviano Abreu

Надання допомоги постраждалим від торгівлі людьми та СНПК: розмова з Василем Луциком, головою Нацсоцслужби

Василь Луцик,
голова Нацсоцслужби

НАЦІОНАЛЬНА СОЦІАЛЬНА СЕРВІСНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

«Говорячи про механізм надання комплексної допомоги постраждалим, варто говорити про забезпечення максимального доступу до отримання такої допомоги», – голова Національної соціальної сервісної служби Василь Луцик.

Чи спостерігалося зростання кількості постраждалих осіб від торгівлі людьми у 2023 році, і чим це зумовлено?

Так, на жаль, проблема торгівлі людьми залишається надзвичайно актуальною для України. Узагальнені дані за 2023 рік свідчать про зростання кількості постраждалих осіб.

З початку повномасштабного вторгнення ризик потрапляння в таку ситуацію збільшився у зв'язку з вимушеною міграцією українців до країн Європи, внутрішнім переміщенням у межах країни та примусовим вивезенням людей на територію агресора та Білорусі.

Протягом року Нацсоцслужбою було встановлено 118 осіб, постраждалих від торгівлі людьми. Серед них: 47 жінок, 53 чоловіки, 9 хлопчиків та 9 дівчат. Проте, ці цифри можуть не відображати реальну кількість таких випадків, оскільки це може супроводжуватись низьким рівнем поінформованості населення про їхні права, а також недостатньою координацією між різними установами й організаціями, що займаються протидією торгівлі людьми.

Які заходи можуть бути вжиті для підвищення обізнаності населення про торгівлю людьми та їхні права у випадку потрапляння в таку ситуацію?

У першу чергу, важливо запровадити єдину політику протидії торгівлі людьми на центральному та місцевому рівнях у співпраці з правоохоронними органами, органами місцевого самоврядування, а також громадськими і міжнародними організаціями.

По-друге, необхідно підвищувати обізнаність соціальних працівників та службовців з цього питання шляхом організації тематичних навчань.

По-третє, це безумовно, організація інформаційно-просвітницьких кампаній з метою широкого інформування населення про проблематику торгівлі людьми, зокрема, з метою виявлення постраждалих осіб.

Які конкретні заходи були вжиті Урядом України та Нацсоцслужбою для боротьби з торгівлею людьми в 2023 році?

Урядом було затверджено Державну цільову соціальну програму протидії торгівлі людьми на період до 2025 року, де Нацсоцслужба є одним із основних виконавців заходів.

Ця програма передбачає удосконалення нормативно-правових актів у сфері протидії торгівлі людьми, покращення міжвідомчої взаємодії та співпраці, зміцнення доступності та якості надання допомоги постраждалим особам, а також здійснення моніторингу діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми.

Також ми працюємо з регіонами, а саме з місцевими адміністраціями в контексті покращення роботи з постраждалими особами, зокрема, в частині збору необхідної інформації та документів, що можуть свідчити про факти експлуатації особи, з метою подальшого встановлення відповідного статусу.

Досить часто, аналізуючи матеріали, що надходять з метою встановлення такого статусу, ми бачимо, що постраждалі особи також є жертвами сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом. Особливо це стосується осіб, що страждали від такого виду експлуатації, як втягнення в збройний конфлікт, зокрема тих, хто перебували в полоні.

Тому таким випадкам та роботі з такими потерпілими необхідно приділяти особливу увагу.

З якими проблемами стикається Нацсоцслужба під час реалізації цих повноважень? Як ви їх плануєте вирішувати?

Наразі існує проблема ускладненого доступу осіб, які постраждали від торгівлі людьми, до допомоги, оскільки повноваженнями приймати заяви щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, наділені виключно місцеві державні адміністрації. Відповідно, на законодавчому рівні варто розширювати коло суб'єктів, відповідальних за це, як мінімум, додавши до нього органи місцевого самоврядування.

До того ж, з метою вирішення питання з доступністю в отриманні допомоги особами, які вважають себе постраждалими від торгівлі людьми, допомогла би цифровізація процесу отримання такого статусу. Це надасть змогу зменшити навантаження на працівників, відповідальних за проведення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, мінімізує людські помилки під час заповнення документів, а також вирішить питання своєчасності та доступності отримання допомоги такими особами.

Наразі ми спільно з партнерами, зокрема «UA Experts», працюємо над концепцією такої цифровізації.

Чи є якісь особливості чи відмінності в реалізації державної політики у сфері допомоги постраждалим від СНПК?

Наразі в Україні ситуація із СНПК не врегульована національним законодавством, тому всі постраждалі отримують допомогу, фактично, як особи, що постраждали від гендерно обумовленого насильства.

Механізм надання допомоги постраждалим перебуває в процесі розроблення, але ми можемо говорити про те, що постраждалі від СНПК потребують допомоги вже зараз, і ми маємо забезпечити надання цієї допомоги вже сьогодні.

Тому потрібно забезпечити готовність системи суб'єктів, що будуть задіяні в процесі присвоєння статусів та надання відповідної допомоги, ще до остаточного прийняття таких документів. Бажано, щоб ці процеси відбувалися паралельно.

Нацсоцслужба спільно з міжнародними партнерами поряд із розробленням цих механізмів сфокусована на проведенні навчань для всіх працівників соціальної сфери для розуміння особливості СНПК при спілкуванні з потерпілими, при збиранні доказів у цих провадженнях тощо. Також ми активно проводимо навчання інших учасників процесу надання допомоги постраждалим: це і посадовці місцевих державних адміністрацій, і працівники органів місцевого самоврядування.

Говорячи про механізм забезпечення надання комплексної допомоги постраждалим, варто говорити про забезпечення максимального доступу до отримання такої допомоги, а також про механізми ідентифікації таких постраждалих. Саме тому кожен із таких сервісів має бути точкою входу (доступу) до отримання відповідної допомоги та компенсацій.

Як можна забезпечити ефективну координацію між різними зацікавленими сторонами для надання допомоги постраждалим від СНПК?

Для того, щоб ці процеси відбувалися ефективно, необхідно посилювати координацію між усіма учасниками процесу ідентифікації постраждалих та надання їм відповідної допомоги: між правоохоронними органами, соціальними сервісами, системою охорони здоров'я, іншими суб'єктами, включаючи неурядові організації. Це необхідно для того, щоб всі суб'єкти діяли злагоджено, розуміючи роль кожного з них у процесі надання допомоги постраждалим особам.

Насамперед, варто здійснити декілька ключових кроків. По-перше, доцільно почати з прийняття відповідного закону, який чітко визначатиме поняття СНПК, статус постраждалої особи та роль державних та недержавних

інституцій у цьому процесі. Наступним кроком буде розробка урядових документів, таких як порядки та програми, що деталізують процедури отримання статусу і компенсацій.

Крім того, важливо підготувати всіх суб'єктів системи до цих процесів ще до прийняття відповідних документів, забезпечуючи паралельно координацію між усіма зацікавленими сторонами. Необхідно також проводити профільне навчання для різних категорій спеціалістів, таких як судові органи, лікарі та правозахисники, щоб забезпечити доступність допомоги на рівні не лише великих міст, а й громад.

Отже, основні виклики включають розробку необхідної законодавчої бази, готовність суб'єктів до спільної допомоги та ефективну координацію між ними, залучення ресурсів для реалізації репараційних заходів.

Яку роботу здійснює Нацсоцслужба для запобігання та протидії насильству щодо жінок і домашньому насильству?

Для цього вживаються різні заходи, включаючи й організацію навчання для фахівців, які надають допомогу постраждалим від домашнього насильства, а також створення навчальних програм для тренерів, які навчатимуть таких фахівців ефективніше працювати з постраждалими. Також систематично поширюються інформаційні матеріали (пам'ятки), спрямовані на підвищення обізнаності населення щодо домашнього насильства та насильства за ознакою статі, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом.

У нас є декілька спільних проєктів з Вищою школою публічного управління Національного агенства України з питань державної служби та Національним тренінговим центром з питань запобігання та протидії гендерно зумовленому насильству, включаючи формування національного пулу тренерів, які систематично навчатимуть відповідних фахівців на різних рівнях.

Надзвичайно важливо підсилювати спроможність суб'єктів системи надання допомоги постраждалим від найнижчого (місцевого) рівня до центрального.

В межах повноважень щодо здійснення контролю за діяльністю служб підтримки постраждалих осіб, з цього року ми почали позапланові перевірки цих закладів.

На сьогодні проведення планових перевірок в Україні заборонено, але на наступний рік ми вже формуємо річні плани перевірок з урахуванням цієї категорії закладів, які перевірятимемо у разі зняття відповідного мораторію.

Ці перевірки, зокрема, дають нам можливість зрозуміти недоліки в роботі служб і працювати над впровадженням заходів з їх усунення та попередження, підвищення рівня спроможності цих закладів загалом.

Тобто Нацсоцслужба має надати правильні «інструменти» тим, хто надає послуги і допомагає постраждалим. Зокрема, наразі ми опрацьовуємо алгоритми, чек-листи для фахівців спеціалізованих служб по роботі з постраждалими від різних видів насильства та торгівлі людьми.

Минулого року ми переформатували діяльність територіальних підрозділів Нацсоцслужби, додавши до їх повноважень деякі функції з реалізації політик на регіональному рівні.

Крім того, проводиться збір та аналіз оперативних даних щодо кількості звернень осіб, які стали постраждалими, та ведеться облік даних про діяльність загальних і спеціалізованих служб підтримки постраждалих на загальнодержавному рівні.

Нацсоцслужба також забезпечує виконання заходів, передбачених у таких програмах:

- Державна програма запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року;
- Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року;
- Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року;
- Державна цільова соціальна програма протидії торгівлі людьми на період до 2025 року.

ФОРУМ «Економічне наснаження вразливих жінок задля подолання ґендерно зумовленого насильства та відбудови України»

15 грудня у Києві UNFPA, Фонд ООН у галузі народонаселення в Україні, у партнерстві з Міністерством економіки України провели форум на тему «Економічне наснаження вразливих жінок задля подолання ґендерно зумовленого насильства та відбудови України».

На одному майданчику зібралися представники та представниці уряду, Верховної Ради, органів місцевого самоврядування, державних та приватних компаній, посольства Великої Британії та Бюро гуманітарної допомоги USAID (BHA).

Під час події обговорили такі важливі питання:

- кращі практики та програми з економічної спроможності вразливих жінок та жінок, що перебувають у складних життєвих обставинах;
- прийняття та підсилення законів, які підтримують підприємництво серед жінок, зокрема тих, що постраждали від ґендерно зумовленого насильства;
- створення стимулюючих програм для підприємств, які надають перевагу найму, навчанню та підтримці вразливих жінок;
- розробка політик для підтримки розширення участі жінок у професіях та секторах, де залучені переважно чоловіки.

Уляна Токарєва, заступниця Міністра соціальної політики України, зазначила:

«Ми співпрацюємо з різними інституціями, серед яких UNFPA, бо знаємо те, як сильно пов'язані економічні спроможності жінок із питанням домашнього насильства. Спільними зусиллями ми маємо розбудовувати мережу підтримки жінок по всій країні – аби вони знали, куди звернутися у випадку насильства»

Уляна Токарєва,
заступниця Міністра соціальної політики України

Також на форумі розповіли про результати роботи проєкту «ВОНА хаб». Це ініціатива, яка пропонує можливості для вдосконалення професійних навичок, працевлаштування, відкриття бізнесу тим жінкам, котрі постраждали від ґендерно зумовленого насильства або перебувають у складних життєвих обставинах.

> *«Основою успіху «ВОНА хаб» є співпраця. Ми працюємо з місцевою владою та центрами зайнятості, гарантуючи, що постраждалі отримують ефективну допомогу. Наше партнерство з державними структурами, як-от з Міністерством економіки України, а також з різними бізнесами, має вирішальне значення для надання комплексної підтримки жінкам, що постраждали від насильства або знаходяться в зоні ризику»,*

– підкреслив Мустафа Ельканзі, старший координатор з надзвичайних ситуацій / заступник представника UNFPA в Україні.

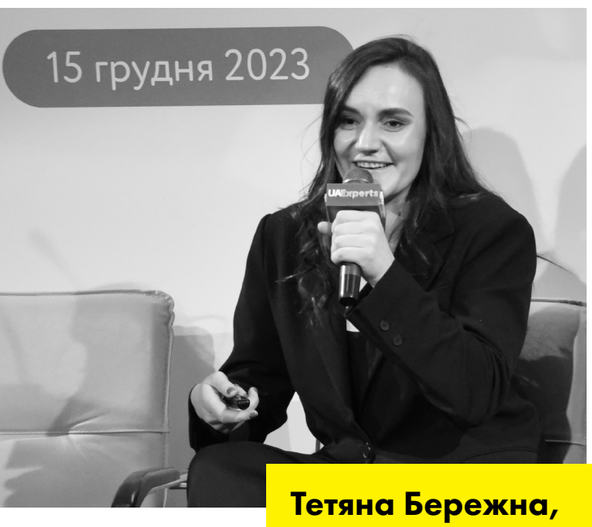
Крім підтримки онлайн, хаби працюють у **8 містах** України:

- Запоріжжя
- Дніпро
- Київ
- Львів
- Чернівці
- Луцьк
- Ужгород
- Одеса

Із часу заснування проєкту у 2020 році кар'єрні радниці та психологині допомогли тисячам жінок. Зокрема, понад **1100** жінок знайшли роботу та більш ніж **200** – започаткували власний бізнес.

Мустафа Ельканзі,
старший координатор з надзвичайних ситуацій / заступник представника UNFPA в Україні

Тетяна Бережна,
заступниця Міністра економіки України

Тетяна Бережна, заступниця Міністра економіки України, зазначила:

> *«Один із пріоритетів роботи Мінекономіки – залучення жінок до ринку праці, надання їм можливостей для самореалізації. Сьогодні на жінках велика відповідальність, бо вони комбінують багато ролей: працюють, ведуть власний бізнес, турбуються про сім'ю, захищають країну. Зростання обов'язків має супроводжуватись зростанням можливостей. Ми вдячні UNFPA і проєкту «ВОНА хаб» за те, що ви робите таку величезну роботу. Економічна незалежність жінок – це дуже цінно».*

Проєкт «ВОНА хаб» реалізується UNFPA за фінансової підтримки уряду Великої Британії та Бюро USAID з питань гуманітарної допомоги.

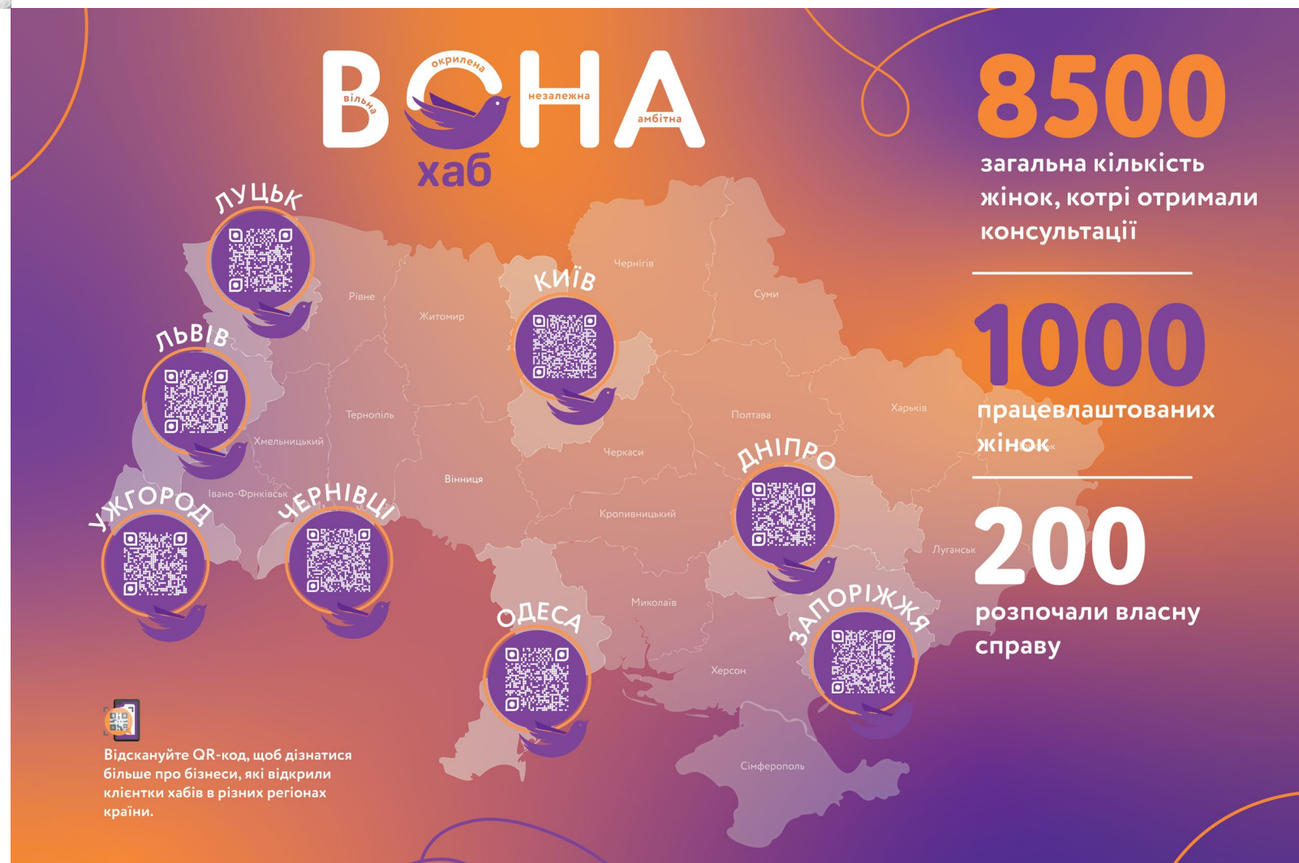
Адреси та контакти хабів:

- м. Львів, вул. Січових Стрільців, 7,
  тел: +38 096 035 78 65
- м. Дніпро, вул. Ливарна, 2а,
  тел: +38 093 662 67 15
- м. Київ, вул. Михайла Максимовича, 26 Б,
  тел: +38 097 725 57 78
- м. Ужгород, пл. Поштова, 4Б,
  тел: +38 093 710 51 52
- м. Запоріжжя, вул. Леоніда Жаботинського, 27,
  тел: +38 067 005 58 22
- м. Чернівці, проспект Незалежності, 70,
  тел: +38 095 115 95 62
- м. Луцьк, вул. Шота Руставелі, 9,
  тел: +38 067 295 30 90

Більше інформації про проєкт
на сайті **www.vonahub.org.ua**.

Ознайомитися з бізнесами клієнток хабів, що були представлені на форумі, можна відсканувавши QR-код на зображені нижче

Робота з постраждалими від СНПК потребує комплексного підходу: інтерв'ю з Мариною Хондою, заступницею голови КМДА

Марина Хонда,
заступниця голови КМДА

СНПК – це цілеспрямована стратегія російських окупантів. Наслідки цих злочинів поширюються на все суспільство, посилюючи колективну психологічну травму. Жорстокість російських окупантів має на меті залякати, зламати дух, принизити, змусити жити в покорі. Люди, які постраждали від СНПК, часто мовчать роками. Їм важко говорити про те, що з ними сталося, через страх осуду, сорому та зневаги.

За даними Офісу Генерального прокурора станом на 1 лютого 2024 року, прокурори зафіксували 270 фактів СНПК з початку повномасштабної агресії РФ проти України. Тому передбачити масштаби дуже важко. Адже зараз на тимчасово окупованій території України можуть перебувати постраждалі від СНПК. Але те, що це питання роботи на роки, тут без сумнівів.

Столиця України з часу повномасштабного вторгнення Російської Федерації «обійняла» більше 200 тисяч внутрішньо-переміщених осіб зі східних регіонів; власних мешканців, які постраждали від атак на Київ; військових, які знаходяться на лікуванні чи реабілітації. У кожного та кожної з них своя страшна історія війни. Наскільки місто вважає вагомим та значним, можливо, помітним злочин росіян – сексуальне насильство, пов'язане з військовим конфліктом (далі – СНПК) стосовно українських цивільних та військових?

На сьогодні у столиці тема надання допомоги постраждалим від СНПК має надзвичайно важливе місце. Ми дуже обережні в підходах до людей, які постраждали від СНПК, до їхнього досвіду. Всі наші спеціалізовані служби надають за потреби фахову допомогу, психологи пройшли відповідні навчання. І ми не плануємо припиняти таку роботу. Як показує досвід інших країн, людина може звернутися по допомогу навіть через десятиліття, коли відчує в собі ресурс, що готова про це говорити з фахівцями.

Наші психологи 24/7 надають підтримку тим, хто звертається. Бувають такі випадки, коли, наприклад, людина приходить до Центру допомоги врятованим і говорить про свої переживання щодо втрати житла, вимушеного переїзду з рідного міста через окупацію, втрати близьких... і через декілька зустрічей (іноді це може бути через кілька місяців роботи) вона повідомляє, що пережила СНПК... Тому на сьогодні ми навіть уявити не можемо точну кількість людей, які потребують нашої допомоги. І точно припиняти її надавати ми не маємо права.

Як місто реагує на такі виклики війни? Яка допомога надається постраждалим та яку підтримку вони можуть отримати в Києві?

Нині в місті функціонують кімнати кризового реагування, притулки, денні центри, мобільні бригади соціально-психологічної допомоги. Міська служба телефону довіри працює абсолютно конфіденційно, безоплатно та цілодобово за номерами: 15-00 (зі стаціонарного); 044-272-15-00 (із мобільного).

Ми також внесли зміни до положень роботи наших спеціалізованих служб, пропрацювали всі необхідні алгоритми, фахівці пройшли додаткові навчання. Тож служби готові приймати постраждалих та надавати їм допомогу відповідно до їхніх потреб. Це і психологічна, і первинна правова допомога, і місце тимчасового безпечного перебування.

Як відбувається процес оперативного реагування на випадки СНПК в місті?

Завдяки нашим Захисникам та Захисницям, Київ не перебував під окупацією. Проте фахівці зі столиці були залучені до процесу документування злочинів на деокупованій території Київської області. Це і представники поліції, і психологи Київського міського Центру гендерної рівності, протидії та запобігання насильства. Фахівці все документували та надавали підтримку постраждалим. Частина з них залишилася клієнтами наших фахівців, продовжуючи отримувати необхідну підтримку. Часто є потреба у направленні до закладів охорони здоров'я, які теж надають всю необхідну допомогу. Безоплатна правнича допомога працює на відмінно. Тож процес оперативного реагування у нас цілком налагоджено.

Чи можете поділитися вашими успішними кейсами реагування на СНПК як вашою рекомендацією для інших міст, громад?

Що стосується успішних кейсів, то, звичайно, вони в нас є. Наші психологи після виїздів до деокупованих територій Київщини відзначили, що постраждалі йшли до них на контакт часто вже після усвідомлення, що фахівці не проживають у їхній громаді. Часто саме це було головним аргументом перед тим, як іти на контакт. На жаль, у нас і досі в суспільстві є страх, що тебе можуть осудити за те, що ти пережила чи пережив... Тому з фахівцями з інших громад постраждалим легше спілкуватися та відкриватися. Тож для колег з інших регіонів можемо порадити звертати на це увагу.

Власне про досвід: у столиці функціонує Київський міський Центр ґендерної рівності, запобігання та протидії насильству, який є унікальним рішенням об'єднання в одній інституції усіх сервісів реагування на насильство, в тому числі СНПК. Чи результативним є таке рішення? Чи задоволені його роботою?

Справді, Центр створений як єдиний хаб для надання допомоги постраждалим. І таке рішення справді дієве. Наприклад, людина зателефонувала на телефон довіри 15-00, розповіла про пережите насильство. Психологиня надала кризову підтримку «в моменті», швидко передала інформацію мобільній бригаді соціально-психологічної допомоги, фахівці виїхали, скоординували постраждалу людину до кризової кімнати, а далі – й до притулку, якщо є така потреба. І ми говоримо не про таксі чи санаторій: це спеціалізовані служби, де людина отримує комплексну допомогу, психологічну, юридичну, отримує супровід у вирішенні проблем на шляху до виходу зі складної ситуації, спричиненої насильством. Часто це й потреба у допомозі з пошуком роботи, переведенні дітей до навчальних закладів подалі від кривдника, підтримка в судовому процесі тощо.

Чи був досвід інших громад чи країн, який Ви запозичили для створення в громаді ефективних механізмів реагування на СНПК?

Наші фахівці перебували у 2022 році на навчанні в Наші фахівці перебували у 2022 році на навчанні в Ізраїлі. Там, звичайно ж, надихнулися, отримали багато корисних знань та методик. Проте зазначу, що в кожної країни свій унікальний досвід і свої унікальні кейси на реагування щодо випадків насильства. Тому ми зважаємо на досвід колег, але вибудовуємо роботу відповідно до наших реалій. Ми враховуємо потреби людей, і це для нас пріоритет. Бо навіть звернення українців із різних куточків держави відрізняються. Дуже багато постраждалих людей на сьогодні, можна навіть сказати, що більшість, окрім СНПК, ще пережили інші травмуючі події. Зокрема і втрату близьких людей, житла, роботи, вимушений переїзд... Тому ми підходимо комплексно до надання допомоги. Адже жодна країна не має того досвіду, який проживаємо ми, так само і ми не можемо повторити їхній досвід.

За ініціативи віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольги Стефанішиної та за підтримки Фонду ООН в галузі народонаселення, UNFPA, було створено Центри допомоги врятованим. Одним з перших цей сервіс був відкритий у місті Києві. Яка його роль в муніципальній системі реагування на СНПК?

1. Виявлення людей, які зазнали СНПК.
2. Психологічна та первинна юридична, інформаційна підтримка.
3. Соціальний супровід (ведення випадку).
4. Співпраця з державними органами, які теж займаються СНПК, а саме генеральна прокуратура, медичні заклади і соціальні служби, відповідно до потреб людини.
5. Співпраця з іншими громадськими організаціями, які надають допомогу постраждалим від СНПК, спільне надання підтримки у вирішенні проблемних питань.

Аналізуючи ситуації СНПК, з якими зустрічалася ваша команда, які потреби й запити є пріоритетними для постраждалих? Яка допомога є найбільш необхідною?

Щодо запитів, то найбільше потреб саме у психологічній підтримці. Бо навіть піти до лікаря буває важко, банально озвучити, що відбулося та попросити про допомогу. І звичайно, це допомога довготривала й може тривати роками. Тож необхідно бути до цього готовими й мати можливість забезпечити такі потреби.

Також часто це юридична підтримка. Після роботи із психологом іноді постраждалі наважуються на подальші звернення до правоохоронних органів, тож потребують і юридичного супроводу.

Ще в нас є унікальна можливість залучати до консультацій нашу помічницю Сабу. Це спеціально навчена собака породи хаскі, яка часто допомагає встановити контакт із постраждалою людиною. Наша Саба – це справжня зірка. Завжди є охочі зустрітися з нею. Поява Саби в офісі одразу змінює настрій у колективі й допомагає зменшити навантаження. Тож це також та складова нашого досвіду, яким ми готові ділитися з колегами і рекомендувати запозичувати його.

Нині ведеться активне обговорення сенситивності комунікаційних кампаній та інформаційного висвітлення СНПК серед психологів та правозахисників, які, часто, засуджують меседжі, що використовують комунікаційники та журналісти, адже вони призводять до повторної травматизації постраждалих та, в результаті, замість привернення уваги до шляхів допомоги - відвертають її. Чи існує у вас інформаційна політика чи правила/норми, яких дотримуються під час інформування про соціальні можливості постраждалих/врятованих?

Так, звичайно. Дуже важливо розуміти, що наша комунікація повинна йти не про те, що постраждалий чи постраждала стали «жертвою», а про те, що насильство – взагалі не норма. Що за будь-яких умов винна тільки та людина, яка кривдить. І в цьому разі варто виходити з комунікацією. Нам варто усвідомлювати, що навколо теми насильства все ще існують безліч стереотипів, з якими нам працювати роками.

На завершення ваша думка: наскільки довготривалою для українців та українок стане психологічна травма сексуального насильства? Як довго ми будемо змушені реагувати на інформування про такі страшні випадки і надавати допомогу нашим громадянам?

СНПК – це цілеспрямована стратегія російських окупантів. Наслідки цих злочинів поширюються на все суспільство, посилюючи колективну психологічну травму. Жорстокість російських окупантів має на меті залякати, зламати дух, принизити, змусити жити в покорі. Люди, які постраждали від СНПК, часто мовчать роками. Їм важко говорити про те, що з ними сталося, через страх осуду, сорому та зневаги.

За даними Офісу Генерального прокурора України станом на 1 лютого 2024 року, прокурори зафіксували 270 фактів СНПК з початку повномасштабної агресії РФ проти України. Тому передбачити масштаби дуже важко. Адже зараз на тимчасово окупованій території України можуть перебувати постраждалі від СНПК. Але те, що це питання роботи на роки, тут без сумнівів.

Наші фахівці постійно продовжують вчитися, вдосконалюватися, щоб бути готовими до цих викликів та ефективно надавати допомогу всім, хто її потребує. Світ повинен знати про жахливі злочини, які скоюють російські окупанти в Україні.

Соціально-правовий проєкт «RESPONSE & PREVENTION»:

ЗАПРОВАДЖЕННЯ АДВОКАЦІЙНИХ ПРАКТИК ТА МЕХАНІЗМІВ У НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО З МЕТОЮ РЕАГУВАННЯ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ (СНПК)

RESPONSE AND PREVENTION

Про Центри допомоги врятованим в Україні

ЦЕНТР ДОПОМОГИ ВРЯТОВАНИМ

Центри допомоги врятованим створені для реагування на виклики війни. Тут і внутрішньо переміщені особи, і місцеві мешканці можуть отримати соціально-психологічну допомогу, юридичні консультації та інформаційну підтримку з різних питань. Фахівці та фахівчині Центру також надають комплексну спеціалізовану допомогу у випадках насильства, пов'язаного з війною та забезпечують доступ постраждалих до необхідної допомоги.

«Мрію одного дня отримати дзвінок від брата»: історія юристки Чернівецького ЦДВ

Повномасштабна війна Росії проти України не лише розділила життя 22-річної чернівчанки Ольги Довганюк на до та після, а і внесла корективи в мрії та прагнення молодої дівчини. Ще будучи студенткою юридичного факультету, вона марила подорожами та дослідженням нових країн, але після 24 лютого 2022 року, дівчині важко уявити себе деінде, крім рідної України. Хоча близькі переконували Ольгу рятуватися від російської навали за кордоном.

«Тато одразу почав збирати мені тривожну валізку, а почути від нього, що в мене все попереду, а він із братами мусить залишатися, було дуже важко. Але я була непохитна в переконанні, що потрібна тут», - пригадує Ольга.

За її словами, відчуття шоку та розгубленості від новин про одночасні атаки російських військ на українські міста тривало недовго. Уже за кілька годин дівчина була на роботі - в освітньому закладі, де працювала в напрямку інклюзивності. З перших годин вторгнення Ольга з колегами щосили розпочали підготовку до прибуття переселенців із територій активних бойових дій.

Триматися купи тоді, як згадує Ольга, допомагала активна волонтерська робота на потреби армії та постраждалих від війни цивільних. Шоком для неї стали перші звістки про загибель на фронті її однолітків та друзів.

«Я тоді почала писати про них статті в місцеву газету, бо мені було важливо висвітлити історію тих, хто поклав своє життя за хоча б ще один прожитий нами день», - ділиться Ольга.

За кілька місяців до лав Збройних сил добровільно приєдналися старші брати дівчини. А наприкінці грудня до їхньої родини надійшла страшна звістка - під час оборони Бахмуту, що на Донеччини, один із братів Ольги зник безвісти.

«Тоді хвилювання першого дня війни для мене помножилися в декілька разів. Той день став найдовшим у моєму житті», - каже дівчина. Незважаючи на юридичну освіту, розуміння, як діяти далі, спочатку не було, зізнається Ольга. «Але я мала триматися, бо поруч наша матір, братова дружина та діти. Впадати у відчай і розпач - не вихід, тому ми зібралися силами й розпочали боротьбу, яка триває і досі», - зазначає вона.

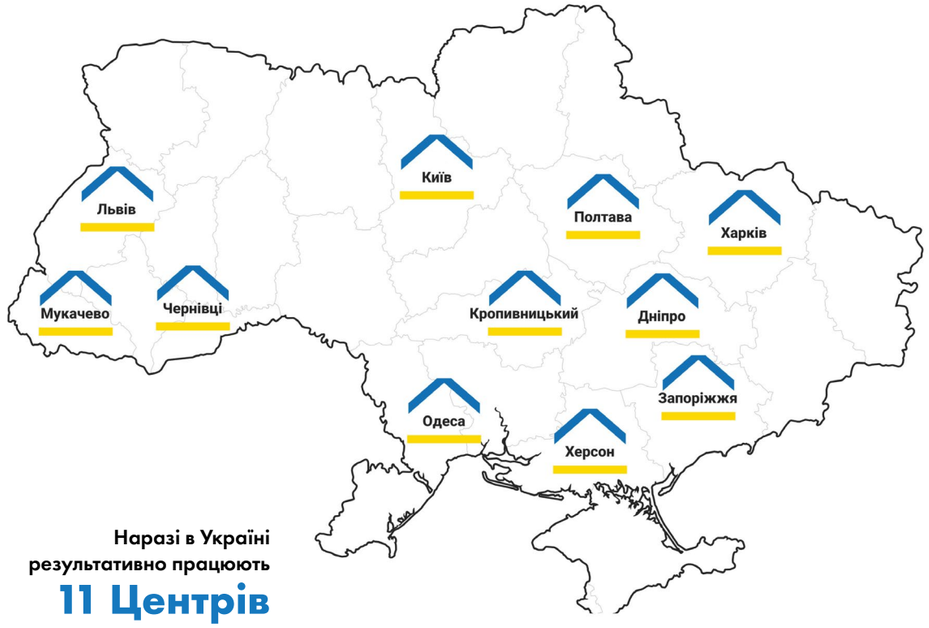
Через відсутність у регіоні напрацьованих механізмів та процедур щодо пошуку зниклих безвісти родині Довганюк доводилося самостійно розбиратися в цьому питанні. Ользі вдалося згуртувати навколо себе близько 150 людей, які опинилися в подібній ситуації, задля спільної мети.

Цей важкий особистий досвід став визначним у її житті - із червня паралельно із пошуками брата дівчина працює в чернівецькому Центрі допомоги врятованим та надає юридичний супровід усім, хто постраждав від війни, зокрема, родинам зниклих безвісти й полонених. Ольга досі пам'ятає першу зустріч із клієнткою - матір'ю зниклого захисника.

«В її очах я побачила розпач і розгубленість. Оця невизначена втрата - дуже важка. Перший час вона відмовлялася починати процедуру пошуку через страх невдачі. Але після нашого спілкування настрій жінки кардинально змінився - у неї з'явився чіткий план дій, а заразом надія та сили до боротьби», - розповідає Довганюк.

Кожну історію своїх клієнтів Ольга вважає особливою та, хоч вони мають різне завершення, фахівчиня переконана - вона на своєму місці.

«Я завжди рада чути, що вдалося знайти, повернути, бачити відео з обмінів наших полонених, як вони телефонують рідним. Я мрію, щоб одного дня мені надійшов телефонний дзвінок від брата і я почула його голос. А поки я борюся за нього та надаю підтримку іншим», - каже дівчина.

Наразі в Україні результативно працюють

11 Центрів

КИЇВ
вул. Райдужна, 6А
+380 (66) 170 48 90
Пн-Пт: 9:00 - 17:00

ЗАПОРІЖЖЯ
пр-т Соборний, 106
+38 (050) 463 16 29
Пн-Пт: 9:00 - 16:00; Сб 9:00 - 13:00

ДНІПРО
пр-т Дмитра Яворницького, 68
+38 (099) 245 21 21
Пн-Пт: 9:00 - 18:00

ЛЬВІВ
вул. Миколи Коперника, 17 (Львівський палац мистецтв)
+38 (067) 600 32 69
+38 (050) 777 22 19
Пн-Пт: 10:00 - 8:00

ЧЕРНІВЦІ
вул. Головна, 128
+38 (098) 090 39 97
Пн-Пт: 10:00 - 18:00

МУКАЧЕВО
пл. Духновича, 2 (у приміщенні ЦНАПу)
+38 (095) 815 90 49
Пн-Пт: 9:00 - 17:00

ХЕРСОН
Мобільний Центр (працює у формі виїздів фахівців)
+38 (050) 626 13 79
Пн-Пт: 9:00 - 16:00

ХАРКІВ
вул. Сумська, 37
+38 (066) 457 74 17
+38 (050) 626 13 57
Пн-Пт: 10:00 - 17:00

ПОЛТАВА
вул. Соборності, 58, (Палац дозвілля «Листопад», 2 поверх)
+38 (097) 944 96 01
+38 (099) 014 74 45
Пн-Пт: 9:00 - 16:30

ОДЕСА
вул. Косовська, 2Д
+38 (067) 131 39 38
Пн-Чт: 9:00 - 17:00, Пт: 9:00 - 16:00

КРОПИВНИЦЬКИЙ
вул. Архітектора Паученка, 41/26 (приміщення ЦНАПу, 2 поверх)
+38 (099) 014 71 43
+38 (097) 945 26 54
Пн-Чт: 9:00 - 17:15, Пт: 9:00 - 16:00

Центри допомоги врятованим*. Загальні дані

станом на: **25.03.2024**

Кількість бенефіціарів, за локацією

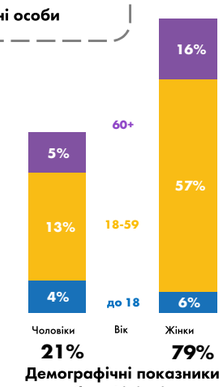

34008 кількість осіб, що отримали послуги у Центрах

з них **78%** внутрішньо переміщені особи

Кількість послуг, за видом

21% **79%**

Демографічні показники бенефіціарів

23% отримали послуги онлайн

У Центрах допомоги врятованим надають допомогу постраждалим від гендерного зумовленого та сексуального насильства, пов'язаного з війною

Центри допомоги врятованим створені за ініціативи Офісу Віцепрем'єр-міністерки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, сприяння Урядової Уповноваженої з питань гендерної політики, у партнерстві з UNFPA, Фондом ООН у галузі народонаселення, завдяки фінансовій підтримці урядів Бельгії, Франції, Швеції та у співпраці з місцевими органами влади.

ПРОГРАМА «Менторство для лідерів: європейська інтеграція та відновлення України»

Програма спрямована на посилення ролі, спроможностей та практичного внеску студентів й активної молоді, представників/-ць органів місцевої влади та лідерів громадянського суспільства в процесі євроінтеграції України, підготовки до безпосереднього переговорного процесу про вступ до ЄС, а також європейського відновлення України.

МЕНТОРСТВО ДЛЯ ЛІДЕРІВ
ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Ключові цілі Програми:

- Створення та розвиток пулу та екосистеми майбутніх євроінтеграторів та євроінтеграторок, експертів та експерток з відновлення;
- Покращення розуміння процесів інклюзивного відновлення паралельно з процесами євроінтеграції України;
- Поліпшення комунікації та координації між органами державної влади національного та місцевого рівнів в межах процесу євроінтеграції та повоєнного відновлення України.

Програма складатиметься з серії лекцій з провідними лідерами та лідерками зі сфер державного управління, міжнародних відносин та юриспруденції.

Лекції зокрема охоплять низку тем, серед яких:
- лідерство на шляху до ЄС та лідерство в умовах війни;
- визначення та розробка кар'єрного шляху;
- стандарти ЄС з ґендерної рівності та ґендерно чутливого законодавства;
- імплементація стандартів ЄС на місцевому рівні, адаптивне лідерство на шляху до інклюзивного відновлення України тощо.

До участі у програмі долучаться студенти/ки з низки провідних навчальних закладів країни:
- Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;
- Інституту міжнародних відносин КНУ ім. Тараса Шевченка;
- Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського;
- Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій НУ «Чернігівська політехніка»;
- НУ «Одеська юридична академія».

А також працівники державного сектору – представники органів місцевої влади та лідерів громадянського суспільства із Чернігівської, Миколаївської та Харківської областей.

Програма «Менторство для лідерів» реалізується ГО «UA Experts» за ініціативи Офісу Віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції та підтримки проєкту Агентства США з міжнародного розвитку USAID «Зміцнення громадської довіри» (UCBI)

МЕНТОРСТВО ДЛЯ ЛІДЕРІВ
ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

6 місяців

8 менторських сесій

400 учасників

5 навчальних закладів

3 регіони

«Лідер – це той, хто створює мости, бачить горизонти, розуміє траєкторію понять і може дати посили для інших»

Сергій Ніжинський,
голова ГО «UA Experts», кандидат юридичних наук

Під час повномасштабного вторгнення росії в Україну, крім відважних дій Збройних Сил України, державі Україна потрібен був прояв лідерства саме з питань європейської інтеграції, коли, після отримання у 2022 році Україною статусу кандидата на членство в ЄС, Європейського рада уже наприкінці 2023 року вирішила розпочати переговори щодо вступу України до Європейського Союзу.

Під час опитування багатьох державних службовців, громадськості та студентів відомих українських ВНЗ, саме робота експертів у сфері євроінтеграції найбільше мотивує та вселяє надію серед українців на позитивні зміни в країні. Це підсилює віру в перемогу через обрання правильного курсу ,мотивує допомогати державі в післявоєнній розбудові та не виїжджати за кордон у пошуках роботи.

Найкращі люди хочуть працювати з найкращими. Як зрозуміти коли людина дивиться у вікно, а коли – у дзеркало? Правильні люди на ключових посадах демонструють зріле ставлення до вікон та дзеркал. Коли справи йдуть добре, правильні люди дивляться у вікно, ставлячи заслугу не собі, а іншим факторам; вони відзначають інших людей, які сприяли успіху, проте себе майже не хвалять. Однак, коли справи кепські, вони не звинувачують обставини та інших людей у невдачах, а дивляться у дзеркало й кажуть: – «За це відповідаю я?», «Що я міг зробити краще?», «Що я пропустив?».

Ми маємо розуміти, що такого часто вживаного у цитатах політиків поняття, як «лідерська особистість», не існує. Ми живемо в епоху знаменитостей та культу особистості і часто плутаємо поняття «особистість» та «лідерство».

А чи потрібен лідеру ментор? Звісно, так.

Подаючи приклад, ментор у жодному разі не нав'язує своєї думки. У менторстві дуже важливо, щоб між ментором і менті виникла спорідненість, оскільки йдеться не просто про підвищення рівня знань чи навичок.

У згаданих випадках потрібні так звані коучі, тобто тренери, що на певних умовах допоможуть зробити кар'єру чи знайти інвестиції. Ментори – це, перш за все, наставники, що передають не лише професійний, а й життєвий досвід. Вони розраховують на щире бажання менті розумно використати набутий досвід. На жаль, іноді останні просто не знають, чого саме вони хочуть навчитися від ментора.

Хто ж такий справжній лідер? «Лідер – це той, хто створює мости, бачить горизонти, розуміє траєкторію понять і може дати посили для інших, а також має здатність до практичного вирішення проблем», – стало першим визначенням лідера, що пролунало на Break West. Бенджамін Дізраелі, 40-й та 42-й прем'єр-міністр Великої Британії, казав: «У наш час індустрії потрібні не боси, а лідери». Існує таке твердження, що влада псує людину, проте Андрій Рождественський, виконавчий директор Центру Лідерства Українського католицького університету та бізнес-консультант, його спростовує, і каже, що надання певних переваг та свобод людині порівняно з іншими виступає каталізатором людських чеснот.

Іван Лешко, VP Client Success у SoftServe, пропонує свої три правила справжнього лідера: постійне навчання, рівність та відкритість, що породжує швидкість процесів.

Любомир Шимків, який представляє Академію Українського лідерства, вважає, що лідера формує мужність, яка виходить із середини і ґрунтується на внутрішній дисципліні. А основою для цього є цінності особисті та сімейні, які дають оточення та освіта.

Якості, притаманні лідеру. Людина, яка має наставницькі якості та може не тільки надихати і запалювати, а й здатна пояснювати задачі підлеглим та поступово втілювати їх у життя – автоматично має усі шанси стати лідером у колективі. «Успіх не-лідера полягає у саморозвитку. Лідера – у розвитку інших», – казав Джек Велч, колишній генеральний директор General Electric.

Ефективне корпоративне лідерство складається з двох частин: функції лідерства і стилю лідерства.

ФУНКЦІЯ ЛІДЕРСТВА:

першочерговий обов'язок лідера. Стимулювати формування чіткого бачення розвитку компанії, забезпечити відданість цьому баченню і постійну роботу над його реалізацією – основні функції лідера. Це дійсно універсальна вимога до лідерства, і незалежно від вашого стилю роботи ви повинні виконувати цю функцію.

Функція лідерства: стимулювати формування чіткого привабливого бачення, яке поділятимуть і над реалізацією якого працюватимуть усі члени групи. Додаємо до цього

«СТИЛЬ ЛІДЕРСТВА»:

рішучість, щирість, концентрація, особиста участь, міжособистісні навички, комунікація, прагнення рухатися вперед.

Андрій Рождественський підкреслює, що не всі повинні бути лідерами, але у командній роботі обов'язково мають бути чіткі правила для усіх гравців: «Мусять бути люди, які ведуть за собою, створюють візію та надихають. І з іншого боку – за ними повинні слідувати ті, хто буде перетворювати це на чіткі інституції та політики». Це те, чого так сильно зараз не вистачає Україні, і саме із цього бере початок корупція. Рождественський додає, що зазвичай справжні лідери із сильним внутрішнім стержнем базують свою діяльність на духовних засадах. Лідер обов'язково повинен дотримуватися інструкцій та бути структурним й смиренним. Навіть при зміні лідера зберігаються інституції, які дають можливість йти компанії у чітко заданому напрямі.

Шлях обрання стратегії компанії можна пояснити на прикладах оркестру та джаз-бенду. Якщо ви та ваша команда хочете створювати нові продукти, бути інноваційним – це означає, що ви обираєте джаз-бенд. Але якщо ваша компанія дотримується політики стабільності та поступового розвитку – це безсумнівно оркестр. Так от: неможливо бути одночасно і тим, і тим. Так само, як неможливо бути і гнучкими, і стабільними.

Сучасний лідер: який він? Якщо у Радянському Союзі лідер – це був виключно вождь, то зараз це вже не так. Наразі цінується емпатія – вміння почути, здатність зрозуміти та відчути цілі оточуючих. Емпатія – одна з тих рис, які допомагають стати лідером у колективі. Лідерство – це, перш за все, розвиток. Легко сказати сказати «я – лідер», але значно важче щоденно сумлінно працювати, коли ти не маєш права на помилку, бо маєш зовсім інший рівень відповідальності.

В Україні лідерські навички можна отримати на добровільних засадах у приватних школах та на курсах. У США це фінансується на державному рівні, де університети – це осередки лідерства. Любомир Шимків наводить приклад Ізраїлю, де лідерство теж покладено на плечі держави і кожен може відвідувати відповідні школи. Іван Лешко розповідає про класичний розподіл суспільства, де 91% – це пересічні люди, 7% – лідери і 2% лідери над лідерами. В Україні існує більший відсоток пересічних людей та послідовників, а лідерів, на жаль, менше, ніж у класичному розподілі. Також у нашій країні практично відсутній фундамент, на якому можна було б виховати лідера: шкільна освіта не виховує відповідні цінності, а в університетах ситуація не стає кращою.

Саме тому такі програми, як та, яку ми маємо честь реалізовувати, мають величезне значення для формування спільноти лідерів в країні, яка стає на шлях свого відновлення.

Ми заробляємо на життя тим, що отримуємо. Ми створюємо життя тим, що віддаємо.

— Вінстон ЧЕРЧИЛЛЬ

Завданням лідера є взяти людей звідки вони знаходяться, де вони не були.

— Генрі КІССІНДЖЕР

Сім тез від Євгена Кудрявця, Першого заступника Міністра освіти і науки України

Євген Кудрявець,
Перший заступник Міністра освіти і науки України

Про мотив приходу до державної служби

З перших днів я був у студентському самоврядуванні, одразу поринув в активне життя університету.

Внутрішня мотивація була працювати з людьми, паралельно була наукова активність. Активно займався громадським сектором. Згодом долучився до Громадської ради при Міністерстві освіти і науки України.

Про навчання в США та важливість іноземної мови

Якщо ви хочете жити в суспільстві майбутнього, у вас немає іншого варіанту: ви маєте володіти англійською мовою, це база.

Щодо іноземної освіти: до участі в програмі відбирали 25 осіб на рік з усього світу. Я став другим українцем за всю історію програми.

Ми переймали підходи і намагались імплементувати. По кожному курсу щотижня я отримував список джерел, які треба вивчити. При цьому тебе не питають, про що ти читав. Тобі задають питання, на які ти можеш відповісти, проводячи аналіз та логічні висновки із прочитаних статей (це десь 150 сторінок з кожного курсу щотижня). Відбувалась командна робота, що дуже допомагала здружитися.

Основою цієї моделі навчання є формування командної гри, власної думки, вміння робити аналіз і відсіювати від загального конкретне. Важливо, що викладачі постійно оновлюють список матеріалу, щоб інформація була актуальна, не використовують старі публікації.

Про новий світ

Ми живемо в новому світі, який має акронім VUCA. Це концепція, яка означає, що ми живемо сьогоднішнім днем.

VUCA – це акронім англійських слів volatility (мінливість), uncertainty (невизначеність), complexity (складність) і ambiguity (неоднозначність). Світ VUCA – це світ, в якому завдання прогнозування важко реалізувати.
Світ неочікуваний та крихкий. VUCA-WORLD, в я кому ми живемо, це нова реальність і новий тренд сьогодні.

Ще дуже багато говорить про нову еру – світ BANI. Світ, який є крихким, тривожним, нелінійним і неосяжним.
У цьому світі ми будемо жити наступні 10-15 років. Це означає, що ви маєте побудувати свій острів стабільності, бути готовими до змін, зловити хвилю неосяжності для того, щоб бути успішним лідером.

Чи можете сьогодні ви знати що буде через 10 років? Ні. Але ви можете знати свої мрії та плани.

Про планування

Планувати потрібно, ключове питання ЯК? Якщо 40 років тому лідерство було лінійне, ти міг знайти свій шлях і рухатися ним. Але зараз світ нелінійний. Зараз це вибір цінностей.

Планування в лінійному світі для нас є зрозумілим: я хочу бути юристом, вступив на навчання, буду захищати людей. Ваші плани мають прив'язку до позиції, ролей. Ми лінійно йдемо до своєї цілі.

Зараз весь світ живе невизначеністю. Якщо ми будемо прив'язуватися до конкретних речей – нам буде важко. Ми маємо прив'язуватись до цінностей: що для мене важливо? Ми оцінюємо кожні нові можливості з точки зору своїх цінностей і відчуттів. Ви маєте знайти ядро ваших бажань, яке було б вище за кар'єру та посади.

Про вічні питання батьків та дітей

Ми знаходимося під впливом соціуму, друзів, оточення і, звісно, батьків. Наше рішення – це мікс різних впливів, це нормально. У всіх були моменти, коли ми не розуміли та засуджували вчинки або вибір інших.

Ми прив'язуємо рішення іншої людини до нашого накопиченого досвіду. Кожна людина є унікальним набором здібностей, компетентностей, попереднього досвіду. За кордоном це називається бекграунд, твоя основа, на чому ти стоїш.

Важливе базове уміння рефлексувати та розуміти: чи це моє бажання, чи це впливи інших людей. Можливо це і добре, вплив теж буває позитивним.

Зрозуміло, що в 16-17 років є великий вплив родини. Це проблема не тільки нашого суспільства. Не думайте, що немає впливу батьків на дітей, скажімо, в Німеччині чи Франції. Якщо дитина усвідомлює свій вибір – треба вести цей діалог наперед. Показати серйозність своїх намірів та наявність чіткого плану. Світ відкритий для стажувань, для практики і можливості показати себе.

Фактори, які вплинули на лідерські якості

Що вплинуло? Те, що я завжди робив більше, і робив багато речей одночасно. Вплинуло оточення, мої вчителі та друзі. Ми робили все в запалі та спільній енергії. І також те, що я навчився відмовляти, коли мені було не цікаво.

Ще вплинула правильна постановка цілей: спочатку я цілі ставив на рік, підводив підсумки. Потім почав розширяти цілі в часі. Не зажимати самого себе в часових рамках та не створювати штучних бар'єрів.

Про лідерство. Відмінність між жіночим лідерством та чоловічим

Ніякої відмінності немає. Є проблема доступу до керівних посад. Але це зовсім інше питання. Проблема навіть не в квотуванні, а сприйнятті суспільством.

Ми точно можемо говорити, що лідер делегує повноваження, і це одне з ключових вмінь. У цьому основна задача лідера: направляти. Якщо ти замикаєш всі процеси на собі і не створюєш можливості для інших – це неправильне лідерство.

Лідерство включає ще натхнення і наставництво. Ти маєш мотивувати і показувати шлях. Бути лідером – не значить бути менеджером, робити все самому.

Те, що ми робимо для себе, вмирає разом з нами. Те, що ми робимо для інших і світу, є і залишається безсмертним.

— Альберт ПАЙН

Лідери не створюють більше послідовників, вони створюють більше лідерів.

— Том ПІТЕРС

Лідерство – основа прогресивного успіху для України

Ольга Шпакович,
доктор юридичних наук, професор кафедри порівняльного і європейського права Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Сучасний світ та виклики, які постали перед міжнародним співтовариством, громадянським суспільством та кожним громадянином і громадянкою в Україні, потребують значного вкладу та зусиль з боку сучасної молоді в своє майбутнє і майбутнє прийдешніх поколінь.

Згадаємо слова Генрі Кіссінджера – політолога, дипломата, одного із найвідоміших та найвпливовіших дипломатів США та світу – який свого часу відзначав:

«Завдання лідера полягає в тому, щоб привести своїх людей з того місця, де вони перебувають, туди, де вони ще не були».

Нинішня геополітична ситуація та позиціонування України як впливового і авторитетного гравця міжнародних відносин, роль якого значно посилилася в останні роки, потребує рушійного механізму та ефективного інструменту в реалізації як внутрішньої, так і зовнішньої політики нашої держави. Отримання статусу кандидата на членство в ЄС 23 червня 2022 року, рішення Європейської Ради про початок переговорів про вступ України в ЄС, розробка і створення спеціального міжнародного трибуналу щодо злочину агресії РФ проти України на міжнародній арені і робота на дипломатичному фронті із залучення країн до коаліції, початок роботи Міжнародної коаліції за повернення українських дітей та інші досягнення України, завдячуючи очільникам держави, державним органам влади, лідерам громадянського суспільства, народу України, Збройним силам України. Просування, відстоювання та захист інтересів нашої держави потребує значних зусиль і в першу чергу – лідерства.

Спрямувати діяльність людей на досягнення певної мети – європейської та євроатлантичної інтеграції, як основи зовнішньополітичної діяльності України – потребує комплексу якостей і компетентностей, якими володітимуть процесами євроінтеграції. Візія майбутніх перспектив для України повинна бути орієнтиром прийдешнього покоління і молоді, компонентами ефективного лідерства яких будуть: інклюзія, розширення можливостей, цілеспрямованість, етична поведінка та орієнтація на процес.

Так, саме здатність спрямовувати окремих осіб та групу до нових горизонтів і незвіданих територій, культивувати зростання, інновації, створювати можливості для розвитку своєї країни і громадян, активно працювати над впровадженням змін і прогресу, сприяти євроінтеграційним процесам всередині держави – лідери повинні зосереджуватися на продовженні реалізації стратегічного курсу України.

Наразі існує велика кількість напрямків, які потребують узгодженої координації дій: шлях, який проходить

Україна в її прагненні до миру та безпеки, забезпеченні кращого майбутнього наступним поколінням; потреба в покращенні комунікації на рівні місцевих і регіональних органів влад; євроінтеграція, початок переговорів про вступ і гармонізація законодавства України з правом ЄС, паралельно із Угодою про асоціацію, поствоєнне відновлення, притягнення РФ до відповідальності, набуття Україною членства в НАТО, – саме ініціативність України є тією рушійною силою, а експерти майбутнього покоління – забезпечують досягнення поставленої мети.

Лідери розширюють кордони, відходять від концепції збереження статус-кво і заглиблюються у невідоме, просуваючись до незвіданих сфер, а не просто зберігаючи теперішній стан речей.

Візіонерське лідерство, вихід за межі комфорту, натхненний рух і спрямування діяльності до нових висот, а також культурної відкритості, інновацій і постійного зростання своєї держави.

Однозначно «...привести своїх людей з того місця, де вони перебувають, туди, де вони ще не були» — завдання майбутніх лідерів як в призмі набуття повноправного членства України в ЄС, що відкриє значні можливості як для населення України, фізичних осіб, так і для підприємств, установ і організацій; посилення оборонних спроможностей і вступ до НАТО також відкриє нові можливості для України.

Кожен лідер повинен мати свого ментора. В сучасному світі менторство — це наставництво, але не в чистому вигляді, а в поєднанні з консультуванням, коучингом та навіть психологічною допомогою. В певні моменти життя ментором для людини можуть бути рідні, більш досвідчені друзі, викладачі, колеги, а іноді навіть і незнайомі люди. Різниця лише в тому, що у взаємодії з ними людина отримує тільки якісь певні сторони менторства, а коли мова йде про взаємодію із досвідченим ментором — той здійснює цю діяльність комплексно та професійно. Найголовніше завдання ментора — мотивувати майбутнього лідера до постійного розвитку та самовдосконалення. Ментор повинен ділитися своїми знаннями та досвідом, допомагати навчатись та зростати, передавати знання, навички, вміння.

Майбутній лідер у будь-якій сфері професійного життя повинен вміти визначати стратегію та етапи досягнення поставлених цілей як особисто, так і в колективі, налагоджувати зв'язок та контактувати із колегами, підлеглими і товаришами, підтримувати персонал у його прагненні до розвитку, розподіляти контроль та ін.

Лідер завжди повинен бути впевненим у собі, витривалим, допитливим та товариським, відповідальним та цілеспрямованим, працювати в команді.

Лідер у команді ставить мету та завдання для команди, розподіляє повноваження та контролює команду, створює середовище, у якому кожен зможе реалізувати поставлену мету.

Для того, щоб уся команда успішно дійшла до поставленої мети, лідер не повинен бути освічений в усіх галузях. Набагато важливіше зібрати навколо себе таку команду, щоб кожен мав компетентність у своїй справі. А мотивацію команди, бажання працювати на результат, захист інтересів, а також прийняття рішень у кризових ситуаціях бере на себе лідер.

Справжні лідери не просто керують людьми, вони надихають, об'єднують і змінюють світ навколо себе. Один з секретів лідерства полягає в усвідомленні важливості цінностей та моральних принципів.

Одним з цікавих прикладів лідера, який надихає, можна назвати Говарда Шульца. Коли він повернувся у Starbucks на посаду генерального директора після майже восьмирічної перерви, то помітив, що унікальне приготування кави Starbucks, орієнтоване на клієнтів, тепер не вважається у компанії пріоритетом. Натомість на першому плані були автоматизація процесів та диверсифікація ризиків. Так, обидва напрямки допомагали досягати продуктивність й зростання. Втім, Говард вжив заходів, щоб змінити стратегію компанії у сторону покращення саме клієнтського досвіду. Для цього він у лютому 2008 року зачинив понад 7000 магазинів у США на три години, щоб перенавчити барист мистецтву приготування якісного та смачного еспресо. Говард Шульц не залишив жодних сумнівів щодо правильності своїх дій. Адже, на його думку, так мають робити лідери, які надихають, щоб компанія розвивалася. Таке інвестування не тільки підвищить моральний дух і ефективність команди, але й підготує працівників до більш відповідальних позицій у компанії.

Інший приклад: Сатья Наделла, генеральний директор Microsoft, в один з періодів свого керівництва зрозумів, що Microsoft потребує культурної трансформації. Він почав моделювати поведінку, яку менеджери компанії мали повторювали. Сатья запитував думки кожного, з ким спілкувався, і уважно слухав те, що йому відповідали. Він ставив запитання, демонструючи, що його роль полягає у підтримці, а не засудженні. Генеральний директор закликав людей відкрито говорити про свої помилки та вчитися на них. Це допомогло йому зміцнити свій статус лідера, який може надихати.

Нині наше суспільство потребує лідерства у всіх сферах, адже лідерство – це відкриття нових можливостей, досягнення звершень і розширення горизонтів, лідери – провідники до перспективного майбутнього України.

У сучасних євроінтеграційних процесах особливо необхідно посилення ролі, спроможності, залучення та практичного внеску молодого покоління (студентів, активної молоді з цільових регіонів), представників/представниць органів місцевої влади та лідерів громадянського суспільства в інтеграцію України до Європейського Союзу, підготовку до переговорів про вступ України в ЄС, а також в процеси поствоєнного відновлення України, як наступних лідерів та лідерок України.

Розуміння лідерства

*Переклад статті Understanding Leadership – Harvard Business Review **

Читайте повний текст статті за посиланням

Цитуючи В.К.Х. Пренті́са, ефективні лідери не лише зацікавлені в довгостроковому розвитку своїх підлеглих, але й здатні вміло використовувати тактичні підходи та соціальні навички. Їхні дії спрямовані на стимулювання працівників до досягнення високих результатів. Суть полягає не просто у тому, щоб бути «добрим» чи «розуміючим», а в здатності використовувати індивідуальні мотивації в інтересах досягнення загальних цілей організації.

Опубліковані нещодавно роботи видатних авторів, таких як Абрахам Залезнік та Деніел Гоулман, справді внесли революційні зміни в наше розуміння лідерства. Однак багато їх ідей вже були раніше виголошені у статті В.К.Х. Пренті́са ще у далекому 1961 році. У цій статті Пренті́с відкинув традиційне розуміння лідерства як прояву влади чи сили, або володіння винятковими аналітичними здібностями.

Пренті́с визначав лідерство як «досягнення мети через управління людьми», що відрізнялося від класичного уявлення. Він визнавав успішним лідером того, хто розуміє мотивацію людей і може залучити їх до співпраці, об'єднуючи індивідуальні потреби й інтереси із загальною метою групи. Його заклик до демократичного лідерства підкреслював важливість надання працівникам можливості вчитися та розвиватися, уникаючи при цьому розвитку анархії.

Хоча деякі вирази Пренті́са можуть здаватися застарілими, його спостереження про те, як лідери можуть мотивувати працівників для підтримки цілей організації, залишаються доречними та вражаюче передбачливими.

Спроби проаналізувати лідерство, як правило, зазнають невдачі через те, що потенційний дослідник невірно розуміє своє завдання. Зазвичай, він не досліджує справжній характер лідерства. Замість цього він може зосереджуватися на аспектах популярності, влади, публічного образу чи мудрості у довгостроковому плануванні. Хоча деякі лідери можуть мати ці якості, вони самі по собі не становлять суті лідерства.

Лідерство - це досягнення мети шляхом використання людського потенціалу. Особа, що успішно направляє та впливає на своїх підлеглих для досягнення конкретних цілей, вважається лідером. Великим лідером можна вважати того, хто здатний досягати цього завдання щодня, щороку, попри всі обставини.

Великий лідер може виявити себе без демонстрації влади; примус та погрози не входять до його арсеналу. Він може не завжди бути популярним, і його послідовники не обов'язково діють від любові чи захоплення. Лідер може не вражати своєю особистістю, уникаючи використання хитрощів для досягнення мети або переконання оточуючих у своєму лідерстві. Щодо постановки цілей, він може виявити себе не як велика особистість, але як той, хто ефективно виконує плани інших, навіть якщо він не має значного впливу чи не володіє достатніми навичками в цій справі.

Його виняткові досягнення виражаються в людських та соціальних здобутках, що випливають з глибокого розуміння його колег та вміння поєднати їхні індивідуальні цілі зі спільною метою, яку він має досягти.

Проблеми та ілюзії

Неважко сказати кілька слів щодо того, що робить лідерів успішними, але набагато складніше виокремити конкретні складові, які визначають їхню ефективність. Звичайний метод полягає в адекватному врахуванні ролей кожного працівника, щоб передбачити задоволення його основних інтересів чи мотивів, пов'язаних з виконанням цілей організації. Грубі форми лідерства можуть ґрунтуватися лише на конкретних стимулах, таких як грошова винагорода чи відчуття безпеки. Завдання виконується тому, що від цього залежить отримання зарплати, а його невиконання може призвести до безробіття.

Немає сумнівів, що такі форми мотивації можуть бути ефективними до певної міри. Вони механічно пов'язують особисті інтереси працівника з інтересами роботодавця чи групи. Проте необхідно визнати слабкість таких примітивних методів. Люди - не машини із однаковим набором клавіш. Коли їхні складні реакції на любов, престиж, незалежність, досягнення та приналежність до групи не враховуються на роботі, вони працюють у кращому випадку як автомати, що приносить менше користі та нівелює їх потенціал. У гіршому випадку вони можуть виступати як бунтівні раби, свідомо чи несвідомо саботуючи діяльність, якій повинні сприяти.

Іронія долі полягає в тому, що стандартний образ «лідера» часто асоціюється з образом військового командира. Принаймні, у більшості випадків, військові організації є найвідомішим прикладом простого використання заохочень і покарань як мотиваційних інструментів. Винайдення терміну «snafu» (ситуація звичайна, все гірше нікуди) під час Другої світової війни відображає те, що в літературі про військове життя від Греції і Риму до наших днів детально описано, наскільки низьким може бути моральний дух, а розкоші та марнотратство стають очевидними.

На захист військового типу керівництва можна виокремити два міркування:

■ Військові, безперечно, стикаються із специфічними проблемами. З урахуванням того, що люди гинуть і потребують заміни, існують вагомі причини для того, щоб ставитися до них одноманітно і механічно.
■ Чіткість обов'язків і відповідальності, яку максимально забезпечує авторитарна субординація, необхідна не лише для ведення війни, але також має безсумнівну важливість для більшості організацій. Фактично, будь-який відхід від суто військового типу керівництва все ще розглядається в деяких колах як форма анархії.

Ми всі чули вислів: «Хтось має бути головним», і, ймовірно, ніхто не буде серйозно заперечувати цьому. Однак небезпечно плутати субординацію або організаційну структуру з методом виконання роботи. Натомість це можна порівняти зі схемою футбольного матчу, яка показує загальний план і те, як кожен гравець робить свій внесок у його реалізацію.

Схема матчу — це не лідерство. Сама по собі вона не має жодного відношення до того, наскільки добре буде виконана гра. Проте саме питання ефективного виконання є проблемою лідерства. Винагороди і погрози можуть допомогти кожному гравцеві виконати своє завдання, але в довгостроковій перспективі, якщо ми хочемо зберегти успіх і моральний дух, кожен гравець повинен не лише повністю розуміти свою роль і її зв'язок з груповими зусиллями, він також повинен хотіти її виконувати. Проблема кожного лідера полягає в тому, щоб створити ці прагнення і знайти способи спрямувати існуючі потреби в русло ефективної співпраці.

Відносини з людьми

У лідерстві успіх приходить, коли лідер враховує два основні факти: люди складні та різні. Підходити до кожного співробітника як до індивіда - ключовий принцип. Відомий метод «батога та пряника» не завжди є ефективним, оскільки реакція людей залежить від різноманітних факторів, таких як амбіції, патріотизм, любов до прекрасного чи просто нудьга.

Важливо розуміти, що кожен працівник унікальний, і його мотивація та задоволення на роботі можуть бути визначені різними факторами. Лідер повинен враховувати цю різноманітність та встановлювати індивідуальний підхід для кожного члена команди, створюючи сприятливе середовище для розвитку та досягнення спільних цілей. Наприклад:

■ Одна людина може глибоко вірити в релігійні цінності, але не вбачати їхнього впливу на її щоденну роботу.
■ Інша особа може отримувати ключове задоволення від вирішення складних завдань, таких як шахові задачі чи математичні головоломки, і не завжди розуміти, як це може застосовуватися в професійному контексті.
■ Іншому працівникові може бути важлива дружба та приязні стосунки на роботі, особливо якщо вдома він не має такої підтримки, і його розчаруванням може бути відсутність розуміння цієї потреби керівництвом.

Рівень внутрішньої зацікавленості працівників у виконанні поставлених завдань нерозривно пов'язаний з обставинами та вміннями керівника. Чим більше керівник враховує індивідуальні особливості своїх підлеглих і адаптує стратегії управління, тим успішніше він створює позитивний внутрішній настрій для досягнення спільних цілей.

В ідеальному світі влада керівника є настільки витонченою, що працівники на всіх рівнях відчувають себе залученими та мають внутрішню мотивацію. При цьому, важливо, щоб влада була достатньо незначною для того, щоб керівник зберігав достатню близькість із своєю командою, але не настільки, щоб втрачати об'єктивність та можливість ефективного управління. Такий підхід сприяє побудові ефективних взаємин та забезпечує оптимальний рівень мотивації серед персоналу.

Межі дії «золотого правила»

На щастя, основні мотиви людей, які живуть в одній культурі, часто дуже схожі, і є деякі загальні правила мотивації, які дійсно працюють дуже добре. Ефективність знаменитих рецептів Дейла Карнегі в його книзі «Як завойовувати друзів і впливати на людей» є гарним прикладом. Його основний принцип є варіацією Золотого правила: «Поводьтеся з іншими так, як би ви хотіли, щоб поводилися з вами». Хоча це правило є обмеженим і надто спрощеним, воно є значним покращенням порівняно з примітивними підходами примусу або прямим підходом «винагорода за потрібну поведінку».

Але було б великою помилкою не визнати, що деякі з найбільш неефективних лідерів у світі походять зі школи «поводься з іншими так, як хотів би, щоб поводилися з тобою».

Усі ми знали безкорисливих людей, які щиро бажали задовольнити потреби своїх ближніх, але, тим не менш, були абсолютно невмілими керівниками (або, можливо, навіть друзями чи партнерами), тому що їм ніколи не спадало на думку, що інші мають смаки чи емоційні потреби, відмінні від їхніх власних. Кожен з нас може пригадати приклад невтомного роботяги, який не приймає нічиєї втоми чи нудьги; любителя барних історій, який вважає кумедним розповідати свої улюблені скрізь де не варто; громадського діяча, який намагається завоювати друзів і мати вплив на людей, пропонуючи їм квитки на лекції про місіонерську роботу в Африці; скнару, який думає, що всі полюють за грошима тощо.

Лідер виявляє свою велич через унікальні досягнення, які випливають із його розуміння та взаємодії з колегами по роботі.

Лідерство насправді вимагає глибокого розуміння та вдумливості, виходячи за межі простої інструкції «Роби так, як би ти хотів, щоб робили інші».

Той, хто ефективно керує нами, повинен мати глибоке розуміння наших цілей та завдань. Він повинен бути в змозі враховувати та задовольняти ці потреби, розуміти наслідки своїх дій і проявляти послідовність та чіткість у прийнятті рішень. Тут ключовим є враження, яке він справляє в конкретний момент. Якщо ми сприймаємо потенційного лідера як особу, яка володіє вищезазначеними рисами, ми будемо готові йти за ним. З іншого боку, якщо нас обманули і він лише видавався таким, вплив на нас триватиме, доки ми не розкриємо його справжню природу. Таким чином, враження визначає його вплив на нашу команду в конкретний час.

Лідер найкращий, коли люди ледве знають про його існування, коли його робота зроблена, його мета досягнута, вони скажуть: ми зробили це самі.

— ЛАО-ЦЗИ

Хороший лідер знає, що є правдою; Злий лідер знає, що продає краще.

— КОНФУЦІЙ

Сергій Ніжинський,
голова ГО «UA Experts», кандидат юридичних наук

Вітаю, небайдужі!

Я, Сергій Ніжинський, засновник правозахисної громадської організації «UA Experts», візіонер та публічний діяч.

Наша організація створена для формування небайдужого соціуму та розбудови Держави Україна. Ми об'єднуємо лідерів, агентів змін – професіоналів у своїй сфері – і віримо, що розвиток людського капіталу є запорукою успішного майбутнього нашої країни.

Ми бачимо Україну успішним та потужним членом європейської спільноти і працюємо над тим, щоб наблизити наше членство в ЄС.

Нам не байдуже що буде з країною!

Давайте разом гуртуватись для гідних справ, щоб дітям та батькам не було соромно один за одного!

Слава Україні!

UAExperts

Громадська організація «UA Experts»

«UA Experts» – це об'єднана команда експертів, науковців, практиків, миротворців, що більше 10 років веде активну правозахисну, соціальну та дослідницьку діяльність.

www.ua-experts.org

Рік заснування: 2013

Місія: створення та формування небайдужого соціуму

Візія: проукраїнська правозахисна громадська організація, що є надійним містком між суспільством та владою України і міжнародними організаціями.

Хто входить: науковці, правозахисники, дипломати, державні діячі, миротворці, провідні діячі культури.

Пріоритети діяльності:

- Розвиток людського капіталу
- Економічне зростання
- Безпека та оборона
- Боротьба з корупцією
- Демократичне врядування

Задачі:

- Сприяння євроінтеграційним процесам України
- Робота у напрямку інклюзивного відновлення України
- Сприяння лідерству та формування освіченої нації
- Утвердження ґендерної рівності та поваги до прав людини
- Боротьба проти ґендерно-зумовленого насильства

Ключові проєкти

Response & Prevention

Запровадження адвокаційних практик та механізмів у національне законодавство з метою реагування та попередження сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом

Цей проєкт є частиною відповіді на кризову ситуацію, що виникла внаслідок ескалації збройної агресії Російської Федерації проти України. Він має на меті створення національної комплексної системи підтримки постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного із конфліктом (СНПК), та ґендерно зумовленого насильства (ҐЗН) у воєнний час та в період післявоєнного відновлення.

RESPONSE AND PREVENTION

Проєкт спрямований на досягнення 4 результатів:

1. Розробка політико-правових основ, в тому числі законодавчих та підзаконних актів, для реагування на СНПК на основі найкращих міжнародних практик та рекомендацій.
2. Надання технічної експертної допомоги та підтримки діяльності Міжвідомчої робочої групи з питань протидії сексуальному насильству, пов'язаному зі збройною агресією РФ проти України, та надання допомоги постраждалим.
3. Підтримка адвокаційної діяльності на високому рівні, мобілізація ресурсів та консолідація міжнародної допомоги Україні на підтримку всеосяжного реагування на СНПК, що є наслідком російської агресії.
4. Розробка національної комунікаційної стратегії щодо СНПК та проведення інформаційних кампаній.

За підтримки Фонду Організації Об'єднаних Націй у галузі народонаселення в Україні (UNFPA)

Забіг «Acting for Survivors» до Міжнародної акції «16 днів активізму проти насильства»

Ірпінь, Київська область
26 листопада 2023 року

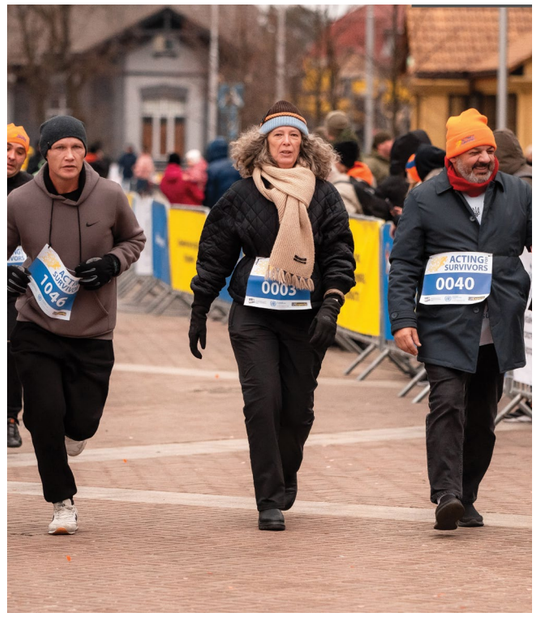

«Менторство для лідерів: Європейська інтеграція та відновлення України»

ЛІДЕРСТВО ТВОРИТЬ МАЙБУТНЄ

Програма започаткована у 2024 році за ініціативи Офісу Віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України. Вона складається з серії менторських сесій з визнаними лідерами нашого часу – зі сфери державного управління, міжнародних відносин та юриспруденції.

Програма має на меті посилення ролі, спроможностей та практичного внеску студентів, представників/-ць органів місцевої влади та лідерів громадянського суспільства в процесі євроінтеграції України, а також інклюзивного відновлення України.

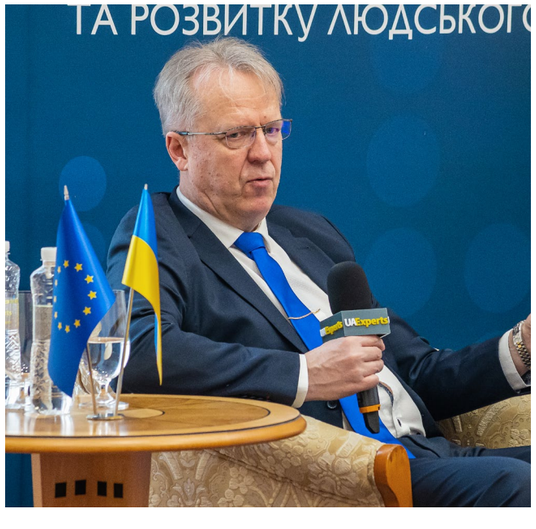

За підтримки проєкту Агентства США з міжнародного розвитку USAID «Зміцнення громадської довіри» (UCBI)

Інші проєкти:

Соціальні проєкти:
7 проєктів реалізовано

Участь у розробці Першої національної гарячої лінії «15-47» для постраждалих від домашнього ґендерно-зумовленого насильства та жертв торгівлі людьми.

2019 – Організатори «Першого Всеукраїнського Форуму з питань трудової міграції та протидії торгівлі людьми».

Правові проєкти:
11 проєктів реалізовано

2016 – Експертна участь у підготовці Стратегії та Плану Дій Уряду (Кабінету Міністрів України) та експертна участь у підготовці Першої експортної стратегії Міністерства економіки України 2016-2021 рр.

2018 - 2020 – Участь у розробці Антикорупційної стратегії на 2020-2024 роки спільно з Громадською радою МВС, ГО «Разом проти корупції», Секретаріатом Кабінету Міністрів України.

Соціально-правовий дискурс ГО «UA Experts»

Випуск #1, листопад 2023

Наша команда:

Анна Давиденко

Національна координаторка ГО «UA Experts»

Сергій Ніжинський

Голова, засновник ГО «UA Experts»

Оксана Вронська

Експертка з фінансових питань ГО «UA Experts»

Сніжана Кущ

Головна національна координаторка ГО «UA Experts»

Андрій Яроменко

Експерт, адвокат ГО «UA Experts»

Оксана Нечитайло

Національна координаторка ГО «UA Experts»

Геннадій Байбаков

Експерт з організаційно-технічних питань ГО «UA Experts»

Наші партнери:

Кабінет Міністрів України

ЕЦА Україна Європа — Офіс Віцепрем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України

Омбудсман України Ombudsman of Ukraine

Офіс Генерального прокурора

Асоціація правників України Ukrainian Bar Association

The Ukrainian Chamber of Commerce and Industry — Representative office of the Ukrainian Chamber of Commerce and Industry in the Republic of Albania

Taras Shevchenko National University of Kyiv

Дипломатична академія України

UNFPA

USAID від американського народу

Посольство Великої Британії в Україні

Liberté • Égalité • Fraternité — République Française

In partnership with Canada

Austrian Development Cooperation

Belgium — partner in development

Швеція Sverige

IOM UN Migration

Help Heroes of Ukraine

Наші контакти:

Слідкуйте за подіями та новинами на нашій сторінці в Facebook

Слідкуйте за подіями та новинами на нашій сторінці в Instagram

ua-experts.org

Проєкт «Response and Prevention»

Проєкт «Mentoring for Leaders»

вул. Трьохсвятительська, буд. 11В, Київ, Україна
info@ua-experts.org

#ActingForSurvivors

За підтримки Фонду Організації Об'єднаних Націй
у галузі народонаселення в Україні (UNFPA)